

65 centů

TELEFONY:
(708) 749-1891
(708) 749-1898

6426 WEST
CERMAK ROAD
BERWYN, IL.
60402

DENNÍ HLASATEL

(USPS 002670)

THE OLDEST CZECHOSLOVAK DAILY NEWSPAPER IN THE FREE WORLD

Czechoslovak Daily Herald

VOL. CI

SECOND CLASS
POSTAGE PAID AT
BERWYN, ILLINOIS

WEDNESDAY, AUGUST 19, 1992

STŘEDA, 19. SRPNA - Čís.14

Odříkání ve slovech i činech

KAREL MOUDRÝ, RFE

Žijeme ve výbušných poměrech, uvědomujeme si to, a proto ještě nikdy se v našem veřejném životě neobětovalo tolik pro dobrou vůli. Aby nebylo omylu: nelze jinak. Je třeba si udělat základní analýzu této doby. Navrhujeme, aby byla pokládána za dobu, která ještě nepřestala být revoluční. Ve všech takových dobách pád listu ze stromu může způsobit zemětřesení, následky nepředloženého slova na křídlech se přenášejí na ulici. Proto si veřejně činný člověk musí ukládat skoro askezi v činech i ve volbě výrazů...

A tady se musím přiznat — předcházející věty jsem opsal z kapitoly nazvané Člověk je víc než politik, z článku, který byl napsán v lednu roku 1946. Jako by byl napsán dnes, dodám zbytečně. Autor: Ferdinand Peroutka, o němž zbytečně dodávat, co znamenal nejenom pro svoji dobu, ale pro celé naše národní a také státní dějiny. Jak vědí právě dějiny, v roce 1948 musel odejít za hranice. Všechno, co napsal, nikoli pro okrasu, ale pro zaznamenání myšlenek, označila komunistická propaganda za buržoazní zvlčilost a věru není třeba se nad tím pozastavovat.

Ferdinand Peroutka byl víc než dva dobříšské zámky plné spisovatelů, abych tu nápad opsal od Jana Wericha. Znamenal víc než redakce plné

Pokračování na str. 5

“Play or pay” by vedlo k socializaci medicíny

Terree P. Wesley
Human Events, 8. srpna 1992

V posledním plánu pro oživení hospodářství opakoval Bill Clinton svou podporu pro reformu péče o zdraví, známou jako “play or pay”.

Podle play—or—pay (hrajte nebo platte) by všichni zaměstnavatelé museli buď opatřit zdravotní pojištění pro zaměstnance a jejich rodiny, nebo by podléhali dani z platů na nový pojišťovací program. Každý by byl kryt stejným základním programem, zaměstnavatelským nebo vládním.

Aby se zabránilo stoupání výdajů za zdravotní péči, většina návrhů typu play or—pay by měla nezávislé kontrolní rady, které by určily celonárodní částku výdajů vyjednáváním s různými sektory zdravotní péče.

K zredukování “nepotřebné” péče by se prováděl výzkum za účelem zjištění, jaká péče je nepotřebná; byla by vypracována vodítka pro lékaře, která by jim pomohla poskytovat jen potřebnou péči a která by pomohla pojišťovatelům rozhodnout, za jako péči by měli platit; použití nákladné

Pokračování na str. 4

Kradená tajemství

Mrs. Jičínská — RFE

Americká rozvědka i kontrarozvědka se přeorientovávají na nové mírovější doby post-komunismu. Národní obranu a její zájmy sice neztratí se zřetele, ale budou teď mnohem víc než v minulosti pracovat i pro zájmy civilistů — zejména průmyslových firem a vědecké obce. Kontrarozvědka, znamená FBI, se soustředí zejména proti hospodářské špionáži a rozvědka, tedy CIA a vojenská rozvědka, zkratkou DIA, již navazují spolupráci s přírodovědci a s ekology, kteří budou mít občas k dispozici i jejich vynikající zpravodajské družice pro výzkumy oceánů, geologie a zemské atmosféry. Rozvědka jim zčásti otevře i své archivy.

Časy se mění, ale ne nutně k radosti amerických spojenců, pokud jde o novou orientaci FBI proti hospodářské špionáži. Neboť, jak říká bývalý vyšší úředník ministerstva spravedlnosti John Davitt: “Naši spojenci stále častěji užívají špionážních metod do puntíku stejně promyšlených jako KGB, aby získali přístup k našim tajemstvím pokročilé technologie.”

Někdy jde o vojensko-průmyslovou špionáž, jak svědčí nedávný případ amerického odborníka z raketového výzkumu Ronalda Hoffmana. Byl odsouzen letos v dubnu v Kalifornii k čtyřem rokům žaláře za to, že v

Pokračování na str. 4

Iracký vyslanec do Společnosti národů odchází ze studia CNN v New Yorku. Když se ho ptali na americký plán napadnout Irak, řekl: “Pokud vím, je to plán, vymyšlený...k vyprovokování Iraku.”

STANOVISKO FAKULTY STROJNÍ ČVUT V PRAZE K ČLÁNKU PANA ING. DR. BOHUMILA KOBLIHY “Bude se rušit fakulta?”

K článku pana Ing.Dr. Bohumila Koblíhy, uveřejněném pod názvem “Bude se rušit fakulta?” ve Svobodném slově, je třeba uvést některé skutečnosti, které by korigovaly autorovy formulace, a sice:

Je naprosto naivní si představovat, že záležitost konkursu na místo vedoucího katedry na vysoké škole souvisí nějak s názory uchazeče o toto místo na současné dění v ČSFR. Jsou zde zcela jiná, a to plně objektivní kritéria, dle kterých byli, jsou a budou tito uchazeči při konkursním řízení posuzováni, jak tomu bylo i v případě pana Ing.Dr. Bohumila Koblíhy.

S tím, že habilitační práce jmenovaného autora obsahuje návody jak zabránit zkáze naší země, není, jak se domníváme, třeba se podrobněji zabývat. Jde jen o jedno z přehnaných a možno říci i nepochopitelně domyšlivých tvrzení autora, jichž je v článku celá řada.

S tím souvisí i názor autora na “zrušení strojní fakulty”, který je

Pokračování na str. 5

PROCES STOLETÍ

Mr. Přibík — RFE

Ruská federace dostala pevný příslib první z celkem 24 miliard dolarů finanční pomoci Mezinárodního měnového fondu. Rusko se stále považuje za supervelmoc, naposledy to otevřeně prohlásil v Moskvě prezident Jelcin. Pro srovnání tedy: podobné pomoci (které jsou vlastně půjčkami, jejichž splacení je nejisté) v minulosti dostaly země jako: Čína, Alžírsko, Indie nebo Chile. Rusko je spíše rozvojová země. Toto podezření Jelcin posílil dalším výrokem: “Mezinárodní měnový fond žádá, aby uvolnil ceny energie. To v současném Rusku není možné; “propukl by chaos,” konstatuje Jelcin. Ale ruský prezident vnitropoliticky stojí v těchto dnech před docela jiným problémem: v Moskvě má začít proces s komunistickou stranou.

Snad nejpozoruhodnější je argumentace současné vlády. Opírá se zčásti o dekret Josefa Stalina z roku 1932, ve kterém se říká, že činnost politických stran v Rusku definuje právě tento dekret. Strany a politické organizace podle něj mohou být zakázány, aniž si k tomu nutno vyžádat soudního výnosu. Druhou oporou argumentace je Vyhlášení státní suverenity z října 1990. To (podle Jelcinových právníků) ruší veškeré do

Pokračování na str. 2

Národní identita pomalu mizí

„Spojené státy nejsou již nadále národní státem,” píše politiký odborník James Kurth, který též píše články do National Interest (Národní zájem), kde Henry Kissinger je vedoucím poradního výboru.

Prohlášení rekapituluje novou studii, finančně podporovanou UN (Spojenými národy) v harvardském Olin institutu strategických studií.

Jestliže to není stát a ani národ, co se vlastně z této země stalo! „Post moderní společnost,” prohlašuje Kurt, která se musí sama zapojit „do řady mezinárodních organizací, nebo do mezinárodních režimů.”

„Globální moc, taková jako je vojenská armáda Spojených národů, je správnou cestou pro toto „postmoderní těleso, která jí poskytuje ochranu,” podle mínění Kurtha. Američané se již déle nemusí pokoušet „formulovat jejich vlastní bezpečnostní politiku” odděleně od světové vlády, jak opět naléhá.

Bývalý analytik Národní bezpečnostní rady Martin Tomasevicz, který je nyní soukromým poradcem, říká: „Tato studie je důležitá, protože odhaluje úžasné podrobnosti o způsobu myšlení vnitřního kruhu — Bush a UN, mezinárodních byrokratů.

Nemohu přijít na zákeřnější hrozbu našim svobodám, našemu národu a našemu ústavnímu systému než je tento globální výprodej.

*Podle Spotlightu
Martin Mann*

■ ATLANTA

Členské ztráty liberálních a umírněných protestantských církví se zdají polevovat, zatímco Římsko—katolická církev a Jižní baptistická konvence (Southern Baptist Convention) zůstávají největšími církvemi v zemi, podle studie vydané v neděli. Ročenka amerických a kanadských církví na rok 1992 ukazuje, že Římsko—katolická církev je (jako v minulosti) největší americkou náboženskou skupinou s téměř 58,6 milionu členů. Southern Baptist Convention se základnou v Nashville je největší protestantskou denominací s něco víc než 15ti miliony členů.

OSLAVA KVĚTIN V BRUSELU

Turisté obklopují výstavu květin na slavném Grand Place v Bruselu. Každoroční událost dává na odiv koberec, udělaný z více než 650,000 begonií.

■ WASHINGTON, USA

Spojené státy a jejich spojenci uvažují o několika vystupňovaných akcích včetně vojenského zásahu proti Iraku, jestli Bagdad odepře začátkem tohoto týdne přístup inspektorům Společnosti národů, jak oznámily zdroje administrace v neděli.

Vojenský zásah by zahrnoval sestřelování irackých letadel, zastavení přítoku oleje z Iraku do Jordánu a bombardování vojenských objektů. Navržená opatření byla všechna popsána jako tvrdá opatření, která president Bush schválil, když se připravoval na Republikánskou národní konvenci v Houstonu.

Státní úředníci Ameriky a spojenců zvláště řekli, že se utváří souhlas s nutností zásahu v jižním Iraku na ochranu šíitského moslemského obyvatelstva před stálými nálety letectva Saddama Husseina, právě tak jako koalice dříve zasáhla v severním Iraku na ochranu iracké menšiny Kurdů.

Ale hlavním prvkem administrativní intervence, o kterém se uvažovalo v neděli je plán vyprovokovat konfrontaci s Irakem kvůli přístupu inspektorů UN do irackých vládních ministerstev.

V Bílém domě řekl president Bush: „Spojené státy mají plány na zajištění, aby Saddam Hussein dělal to, co má dělat,” a opakoval již mnohokrát vyslovenou eventualitu, že „všechny možnosti jsou otevřené.”

ZPRÁVY

■ SARAJEVO, Bosna-Hercegovina

Konvoj Společnosti národů se bez nehod vrátil do Sarajeva po odvážném zájezdu do podminovaného a ostřelovaného území. Konvoj dodal první zásoby v bosenské válce obléhanému moslemskému městu Gorazde.

Žurnalisté, doprovázející konvoj řekli, že vozidla dosáhla sarajevského letiště, které je pod kontrolou UN, po dvoudenní cestě skrz válečné pásmo.

Tým dovezl 46 tun potravin a léků do Gorazde, které bylo čtyři měsíce izolováno od ostatního světa.

■ WASHINGTON, USA

Organizace pro ochranu dětí oznámila, že v 80tých letech byly děti více ochuzeny za prosperity, protože programy sociální služby snížily své výdaje, a počet rodin bez otce (nebo matky) prudce stoupl.

Children's Defense Fund zjistil, že jedna čtvrtina — 26,2% — dětí, žijících v městech se 100,000 nebo více obyvatel byla ožebračena v r. 1989. Menší města jako Laredo, Texas, Rochester, N.Y. a Macon Ga., byla mezi 20ti městy s nejvyšším stupněm chudoby v 80tých letech.

Studie Fondu udává, že Detroit vedl 146,6 procenty chudých ze svých 296,543 dětí pod 18 let. Laredo bylo na druhém místě s 46,4 procenty chudých ze svých 43,922 dětí.

PROCES STOLETÍ...

té doby přijaté zákony Svazu sovětských socialistických republik. Je zároveň i nadřazen zákonu o veřejném spolčování z téhož roku, ve kterém se konstatuje, že k jejich zákazu je zapotřebí soudního výnosu.

Ať se tedy rozhodnutí zakázat komunistickou stranu odvozuje odkudkoliv, bylo (podle Jelcinových advokátů) právoplatné. Zde se Ruská federace a její nové zákonodárství stávají obětí předešlé komunistické justice; ať se kdokoliv snažil o cokoliv, dostal se do problémů, když to chtěl uchopit juristicky.

Proto také už před začátkem soudu křičeli zakázání komunisté, že jejich činnost byla zakázána protiprávně.

Ale při soudním jednání o zákazu Komunistické strany Sovětského svazu nejde pouze o právnícké kličky. Jde také o rovněž závažné otázky jako, zda se strana nepovyšila svým postulátem (že je vedoucí silou ve společnosti) nad tuto společnost a sovětský lid. Zda svého postavení nezneužívala. Zda si z něj neudělala výhodné místo. Nebo: zda vždy zacházela se svěřeným majetkem lidu (který se k věci nemohl či nesměl vyjádřit) alespoň v souladu s platnými komunistickými zákony. Když už se od ní nedalo očekávat, že bude vládnout v souladu se zákonem mravním.

Zneužívala tedy sovětská komunistická strana svého postavení? Zneužívala například finančních prostředků? Předkládala svou činnost kontrole? Jelcinovi právníci už nyní naznačují, že komunisté finančních prostředků zneužívali. Že se jim peníze takřikajíc ztrácely mezi prsty. A že leckterý dokument, který bude předložen soudu, uvede do rozpaků i bývalého generálního tajemníka Gorbačova.

„I když soud shledá zákaz komunistické strany konformním s platnými zákony, je třeba udělat krok dál. A vyčistit společnost, zbavit ji všech komunistických zbytků, podobně jak se to stalo v poválečném Německu s nacisty,” řekl právník ruského prezidenta Fjodotov na tiskové konferenci.

Druhá strana ovšem nesložila ruce do klína. Celkem 31 právníků žaluje Jelcina, že jednal svéprávně, když po nezdařeném loňském puči činnost komunistů na území Ruské federace jednoduše zakázal. Moskevská televize už teď označuje nadcházející proces za proces století.

Czechoslovak Daily Herald

DENNÍ HLASATEL

Established 1891

6426 W. CERMAK ROAD, BERWYN, IL. 60402
TEL.: (708) 749-1891 and 749-1898 — FAX: (708) 749-1935
Second class postage paid at Berwyn, Illinois
Published Wednesdays and Sundays, except holidays

SUBSCRIPTION PRICES (CENY PŘEDPLATNÉHO):

UNITED STATES		CANADA (in US Dollars)	
Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)	Daily and Sundays (Denní a Nedělní)	Sunday Only (Nedělní pouze)
3 months \$25.00	\$15.00	3 months \$30.00	\$18.00
6 months \$42.00	\$28.00	6 months \$55.00	\$33.00
12 months \$80.00	\$50.00	12 months \$99.00	\$60.00

Denní a Nedělní Hlasatel je otevřenou tribunou pro všechny čtenáře, bez rozdílu politické či spolkové příslušnosti a náboženského vyznání. Upozorňujeme, že redakce se nemusí vždycky s uveřejněnými články stotožňovat. Redakce si vyhraňuje právo zkracovat zasláné články. Zasláné rukopisy se nevracejí. Za změnu adresy účtujeme \$3.00.

OVERSEAS in US Dollars

3 months \$ 45.00	\$26.00
6 months \$ 84.00	\$45.00
12 months \$150.00	\$78.00

František Růžička

Tak už máme co jsme chtěli. Česko slovenská federativní republika se ve své snaze rychle vyjít do Evropy a do "světa", zastavila na historické křižovatce, kterou dnes představují oblasti povodí řeky Moravy, Bílých Karpat, Javorníků a Slovenských Beskyd. Tak nějak zhruba se nám ta demarkační linie rýsuje. Zda ve skutečnosti půjde od "horného konca k dolnému", či o kousek dál si netroufnu předpovídat. Cožpak si ještě ze základní školy nového socialistického modelu pamatují, zda právo platně platí hranice z roku 1951, z doby Slovenského štátu. "lebo z posledné okupácie Tatarou?" Nevím.

Jedno však vím zcela jistě. O tom, kterým směrem, který národ půjde, rozhodují výhradně partaje. Po vzoru té bolševické. Jak je vidět, vyučily se víc než dobře. Pokud umím ještě dobře počítat, tak příslušníků politických stran je ve státě mizivá menšina. Naopak, většinu tvoří — obyčejný člověk. Tomu však je dovoleno nanejvýš postávat na ulici, vykřikovat hesla, házet shnilá rajčata, organizovat podpisové petice. Nezdá se, že by o tak závažné otázce rozpadu společného státu mělo rozhodovat lidové referendum. Nikdo nemá zájem (tedy vlastně vládnoucí partaje), aby se zjevila skutečná pravda. A jaký je názor těch partají?

Křesťansko — demokratická strana (KDS) — považuje případné přijetí zákona o způsobu zániku federace za ústavní rozdělení státu. — Československá sociální demokracie (ČSSD) — prosazuje ústavní a co nejméně konfliktní cestu, tedy vyhlášení referenda. Zánik společného státu nepovažuje za osudově nevyhnutelný a z hlediska dlouhodobých zájmů občanů obou republik za racionální.

Komunistická strana Čech a Moravy (KSČM) — vyjadřuje, že tak závažnou otázku mohou rozhodnout pouze občané, nikoliv politická reprezentace.

Občanská demokratická aliance (ODA) — vítá politickou dohodu ODS a HZDS jako snahu řešit problémy státoprávního uspořádání či zániku federace klidným a nekonfrontačním způsobem.

Hnutí Egyuttéles — v současné situaci by bylo neadekvátní, kdyby se snažili zachovat federaci. Pro zánik federace hlasovat nebudou, ale bude-li pro zachování klidu jedinou možností ústavní rozchod, budou ho podporovat.

KDU - ČSL — předsednictvo oceňuje politickou dohodu mezi ODS a HZDS, učiní vše pro to, aby rozdělení státu proběhlo bez otřesů.

Bývalý předseda FS A. Dubček uvádí, že osud tohoto státu je v rukou občanů, ne politických stran. Dále říká, že volby podle něho nevyjádřily zájem občanů rozdělit ČSFR, protože tento cíl měla jedinečně Slovenská národní strana. Tento mandát nemají ani národní rady, ani FS.

Takže co dodat: "Hyn sa huká-že..."

Slon Kamba - s prsty u nohou namalovanými červeně, bíle a modře - přitáhl pozornost reportéra houstonské televize. Vlajkou mávající slon byl v sobotu na večírku pro texaské delegáty GOP.

Charta odsunutých

Všechny spolky odsunutých z východních zemí, jako z Východního Pruska, Gdaňska, Pomorán, Slezska, našeho pohraničí či z Maďarska, jsou v Německu zastrašeny Svazem odsunutých (Bund der Vertriebenen). Svaz má tu smůlu, že měl již několik předsedů, kteří měli slovenská příjmení. Svaz odsunutých se řídí "Chartou odsunutých" z r. 1950, která sice na jedné straně uvádí, že odsunutí se vzdávají pomsty a odplaty, ale vůbec se nezmiňuje o tom, že by Německo mělo nahradit škody, které nacisté způsobili jiným národům.

Svaz odsunutých má zemské organizace ve spolkových zemích. V Duryňsku zimní zasedání zemské organizace zahájil předseda zemské vlády Josef Duchač (psáno v Sudetendeutsche Zeitung s háčkem "č")! Postěžoval si, že v bývalé NDR byli odsunutí označováni za "přesídlence" a svazy odsunutých za "revanšistické". Jménem vlády ocenil předseda vlády, že Svaz odsunutých je připraven poskytovat pomoc při zabydlení nově přicházejících německých vysídlenců z býv. SSSR.

Pro nás jsou zajímavé statistické údaje o počtu odsunutých. Odhaduje se, že v celém Duryňsku žije 400.000 odsunutých. Z toho ve Svazu odsunutých je organizováno jen 11.000 v nejruznějších spolkách odsunutých, tj. 2,75%. Z toho vyplývá, že nejruznější spolky odsídlenců nevyjadřují mínění všech odsunutých, neboť většina se natolik sžila s novým prostředím, že nepřijemné okolnosti, které způsobili nacisté si ani jen nechtějí připomínat. Zrovna tak mizivé procento je organizováno ve spolkách odsunutých z našeho pohraničí. Mají několik spolků podle svého zaměření: Neubauerův Sudetoněmecký krajský spolek většinou zahr-

nuje zbylé bývalé henleinovce, katolické Sudeťáky sdružuje "Ackermann—Gemeinde", bývalé sociální demokráty "Seliger—Gemeinde", bývalí katoličtí kněží z našeho pohraničí jsou organizováni v "Sudetendeutsches Pristerwerk — SOW", obdobnou organizaci mají evangelíci, pocházející z našeho pohraničí. Doufejme, že alespoň příslušníci těchto náboženských spolků připomenou v Německu, že nacisté ochudili naše kostely o stovky zvonů, které nám dosud chybí, také Lidice jsou již 50 let bez kostela, který nacisté zničili. J.L.

Co nás děsí

František Růžička

Nastala okurková sezona, odjíždíme na dovolenou, poleháváme pod přílivem nebezpečných ultrafialových paprsků. Snad by se dalo říci — sladké nic nedělení.

Jenže ať chcete nebo ne, mozek vás vede i zcela podvědomými reakcemi. Je neděle poledne, 19. července 1992. Časové znamení právě oznamuje "třináct—nula—nula" a hlasatel rozhlasové stanice Praha vítá posluchače k pravidelnému vysílání pohádky: "Vítáme všechny posluchače, kteří mají rádi ty chvíle, kde ZLO zvítězí nad DOBREM..."

Skoro se vám nechce věřit vlastním uším. Ale co naplat, ostatní členové rodiny to slyšeli také tak. Jak je vidět, stačily necelé dva roky a již jsme si úplně zvykli, že i v pohádkách začalo vítězit zlo nad dobrem. Dalo by se říci, že jde přímo o výstižnou aktualitu současného federálního Československa...

ZPRÁVY

■ ALBURG, Vt.

Devět Američanů, obviněných z toho, co bylo nazváno největší "drug bust" Kanady, bylo v neděli předáno pohraničním autoritám v Quebecu, podle zprávy amerických úředníků. Oněch 25 residentů státu Vermont bylo mezi 25 lidmi, zatčenými v červenci 1991 ve spojení s údajným spiknutím propašovat 54 tun hašiše do Kanady. Policie odhadla, že hašiš měl cenu \$700 milionů.

■ RIO DE JANEIRO, Brazílie

Brazilané ukázali v neděli ostrý odpor proti prezidentu Fernando Collor de Mello, když hromadně ignorovali jeho výzvu, aby nosili národní barvy a tak ukázali, že jsou proti obvinění z korupce, hrozící jeho vládě.

Desetitisíce lidí ve velkých městech místo toho uposlechli výzvu opozice, aby nosili černé oblečení na znamení smutku, že jejich země je postižena korupcí a inflací.

■ TBILISI, Gruzie

V neděli bylo zabito nejméně 44 lidí v obnovených bojích o Náhorní Karabach, den po rezignaci územní vlády a utvoření Státní obranné komise, která má vládnout, dokud neskončí vojenské srážky, podle zpráv agentury ITAR—TASS.

Arménci a Azerbajdžánci vedou již čtyři roky boj o Náhorní Karabach, enklávu převážně křesťanských Arměnců, která je úplně uvnitř moslemského Azerbajdžánu. Přes 2.000 lidí bylo zabito v těchto bojích, a Arménie utrpěla toto léto vážné nezdary.

Nejstarší Židovský hřbitov v Evropě

Nejstarší Židovský hřbitov v Evropě je v samém středu Prahy v Československu. Jeden z jeho náhrobních kamenů nese rok pohřbení 941. Tisíce turistů z celého světa stojí denně v tichém úžasu před tím kamenem.

techniky by bylo ohodnoceno, aby byla určena její užitečnost.

Přesto, že je pro ni vyjádřena rozšířená podpora, play— or—pay není dobrá myšlenka. Malé podniky, které by si nemohly dovolit pojištění nebo daň z výplat, by uzavřely "krám" a jejich dělníci by byli nezaměstnaní.

Kdyby bylo zaměstnancům nařízeno podnikem, jaké pojištění budou mít, neměli by na vybranou. Také by se do Washingtonu nahrnuli lobbyisté, představující různé služby, (např. akupunktura a transplantaci vlastí), a usilovali by o to, aby jejich služby byly zahrnuty v pojištění podniku.

Některé společnosti, které již mají zdravotní pojištění, by zrušily své plány a převedly by své zaměstnance do vládního plánu; tak bychom se přiblížili k byrokratickému, monopolnímu systému pojištění.

Přes to, co mnozí politikové tvrdí, americký lid nechce, aby vláda dělala klíčová rozhodnutí o jejich zdravotním pojištění.

New England Journal of Medicine nedávno oznámil, že většina Američanů je proti národní péči o zdraví, jestliže to znamená, že si nemohou vybrat své vlastní lékaře, nebo že budou muset čekat na lékařskou péči v dlouhých řadách.

V jednom průzkumu veřejného mínění, který provedl Wall Street Journal/NBC News v r. 1991, 52% těch, kteří odpovídali při interviews řekli, že nechtějí, aby vláda omezila typy testů a procedur. A to je právě to, co najdeme v Kanadě a Velké Británii, kde vláda řídí systém zdravotní péče.

Zastánci systému play— or—pay navrhuji dobrovolné omezení částky, vydané za lékařské a nemocniční služby. Ale protože nemůžeme očekávat, že tisíce nezávislých lékařů a nemocnic se shodnou na určitých cílech, toto omezování by se brzy stalo nařízením. Když se zvýší potřeba lékařské péče, což bude výsledkem play— or—pay, a setká se s těmito omezeními výdajů, bude nutnou použít přidělovacího systému (rationing), aby se výdaje zvládly.

Sen. George Mitchell (D.—Maine) odhaduje, že jeho navržený plán AmeriCare by stál \$6 bilionů první rok, ale ušetřil by \$80 bilionů za dalších pět let.

Ekonomové Gary a Aldona Robbins, kteří studovali podobný plán odhadují, že náklady by byly \$108 až \$159 bilionů za první rok. Dvě třetiny těchto nákladů přičítají rozšířenému krytí zaměstnanců již pojištěných, a to je překvapující fakt když uvážíme, že plán se má týkat v prvé řadě nepojištěných.

Vyšší výdaje na pojištění jsou nakonec odečteny z platů, takže by to znamenalo nižší čisté platy, sníženou výkonnost a možná i nezaměstnanost. Podle jednoho odhadu by Mitchellův plán stál naše hospodářství 1.1 miliónu pracovních míst a \$27 bilionů v nižší produktivitě.

Proponenti nabízejí play— or—pay jako alternativu národní zdravotní péče. Ale fakticky by tento návrh vedl k systému znárodnění.

Studie, kterou provedl Urban Institute pro Department of Labor přišla k závěru, že při 7% dani z platů by se zapsalo do veřejného pojištění celkem 144 miliónů lidí, což je 58% obyvatel. 66 miliónů zaměstnanců nyní krytých soukromým pojištěním by bylo převedeno do veřejného plánu a 81% zaměstnanců v podnicích s 25 nebo méně pracujícími do něj bylo zapsáno.

Katherine Swartz v Urban Institute, která je pro play— or—pay řekla: "Došla jsem k názoru, že nejsilnější argument pro přijetí plánu play— or— pay je, že by to vedlo od naší nynější slávané struktury k jednomu národnímu systému."

Skutečná alternativa národní zdravotní péče je model, založený na konsumentovi, v kterém je výběr zdravotního pojištění ponechán jednotlivci. Takový program by dal daňový kredit všem jednotlivcům za vydání na zdravotní pojištění, a vyloučil by odčitatelnost za pojišťovací náklady pro "business".

Také by to dovolilo lidem platit rutinnové lékařské výdaje z nezdaněných účtů "Medisave", což by jim umožnilo omezit zdravotní

pojištění na "katastrofální" nemoci. Tato alternativa by vrátila "citlivost k výdajům a individuální zodpovědnost na zdravotní trh, oživila by zhoršující se poměr mezi lékařem a pacientem, a značně by snížila vydání za zdravotní péči pro všechny.

Kradená tajemství...

letech 86 až 90 prodával tajné informace z výzkumu SDI — strategické obranné iniciativy — čtyřem japonským firmám, od nichž za to dostal téměř tři-čtvrtě milionu dolarů. Firmy — Mitsubishi, Tošiba, Išiawadži a Nissan si předsevzaly do konce tohoto desetiletí přebrat Američanům a Západoevropanům aspoň dvacet procent trhu letecké a kosmické technologie. Některé z nich jsou "známé firmy" i ve smyslu hospodářské špionáže. Už před asi deseti lety byla celá skupina japonských zaměstnanců firmy Mitsubishi, pracujících ve Spojených státech, pokutována a vyhoštěna za průmyslovou špionáž ve známém silikonovém údolí v Kalifornii, středisku výpočetní technologie.

Peter Schweizer, autor nové knihy "Přátelský špión", však konstatuje, že i Francie a Německo jsou dnes bohužel velmi aktivní v hospodářské špionáži v USA. Píše, že francouzská rozvědka koncem osmdesátých let umístila své takzvané "krtky" do výzkumných oddělení několika amerických firem, včetně IBM. Ale kontrarozvědka FBI je zjistila a operaci v tichosti zmařila, stejně jako pokus francouzské rozvědky v roce 1991 o získání tak řečené "kradmé" technologie, přísně tajné, od americké firmy Lockheed. Schweizer tvrdí, že se dozvěděl přímo od bývalého šéfa francouzské rozvědky Pierra Mariona, že jeho rozvědka v roce 1981 zřídila speciální oddělení pro technologickou špionáž v USA a že toto oddělení dosud existuje. Na německou rozvědku si podle Schweizera loni stěžovala firma IBM, že prý odposlouchává její telekomunikace a ukořistěné informace předává německým firmám. Samotná KGB si ovšem podle zdejších znalců — a ostatně i podle ruských — také ponechala svá rozsáhlá oddělení hospodářské špionáže. V dobách SSSR sloužily ukořistěné informace téměř výhradně vojenskému výzkumu, který se teď však pracně přeorientovává na civilní, zatímco celé hospodářství se rovněž přeorientovává a zápasí s elementárními obtížemi, takže aspoň v krátkodobé perspektivě tohoto desetiletí Rusko nebude v této sféře dělat FBI velké starosti. Už neexistuje tak řečený "seznam kritérií", který mělo FBI za "studené války" a který "upřednostňoval" některé státy a jejich personál co do pozornosti FBI. Byl nahrazen novým seznamem ohrožení národní bezpečnosti, který už nerozlišuje agenty přátelských a nepřátelských zemí. Agenti FBI teď mají jít po všech bez rozdílu. Pokud jde o americkou rozvědku CIA, její šéf Robert Gates říká, že nikdy nepěstovala hospodářskou špionáž a že se do ní nehodlá pustit. Dá se tomu věřit z jednoho prostého důvodu, že Spojené státy nemají takzvanou "industriální politiku" jako téměř všichni jejich spojenci. To znamená úzkou spolupráci vlády a průmyslu v podpoře vývozu a v omezování dovozu, ve výzkumu, v rozvoji nových oborů atd. Americký průmysl o to nestojí, i když někteří, zejména mluvčí Demokratické strany, teď v Americe průmyslovou politiku doporučují. Poukazují na Japonsko, kde vláda a velkopřmysl jsou zvlášť dobře sehrány, zatímco v USA jsou často protivníky. A samozřejmě, průmyslová politika má své výhody. Jenže, jak se rovněž v Japonsku ukázalo, je také velkým zdrojem korupce, favoritismu, a ovšem nezdolatelným pokušením k průmyslové špionáži. Protože tam, kde se vláda podílí přímo na industriálním výzkumu, se dnes zřejmě nezdráhá občas vypomáhat svému dobře sehranému týmu prostřednictvím rozvědky.

Titul Schweizerovy knihy o spojenecké špionáži "Přátelský špión" by se vlastně nyní hodil i na ředitele CIA Gatese, i když ovšem ve zcela jiném smyslu: je to teď velmi přátelský špión v očích americké vědecké obce, která od něho dostane spoustu vědeckého materiálu z tajných archivů CIA. Podle direktivy, podepsané prezidentem Bushem koncem května, zpřístupní CIA výzkumníkům bohatství údajů o stavu Země, moře a atmosféry, nashromážděných pro vojenské účely během studené války. Totéž učiní i Pentagon a jeho rozvědka DIA. Civilní výzkum má sice pro své studie Země vlastní družice, zvané Landsat, ale ty neobstojí před výzvědnými, vybavenými vždy nejpokročilejšími radary, optikou a počítači. A ty také třicet let kroužily kolem Země dnes a denně, nepřetržitě na různých oběžných drahách a filmovaly všechno možné: lesy, pouště, oceánské proudy, ledovou pokrývku na pólech. Někdy přímo pro vojenské účely, jindy pro úplnost. V rámci verifikování raketových a nukleárních dohod, a při raketových zkouškách, sledovaly také záření v ovzduší a braly průběžně vzorky plynů v zemské atmosféře. Pro potřeby letectva sledovaly meteorologické podmínky, zatímco ponorky a speciální výzvědné lodi zkoumaly pro potřeby námořnictva salinitu mořské vody, fotografovaly dno oceánu, měřily tloušťku arktické ledové příkrývky, aby ponorky věděly, kudy se pod ni dostat, a odkud případně odpalovat rakety. Mnohá ta data jsou už dnes velmi stará a pro vojenské účely jsou už do značné míry nepotřebná. Ale čím hlouběji sahají do minulosti, tím cennější jsou pro vědu. Soustavné studium filmů a výpisů z počítačů umožní sledovat vývoj některých jevů za několik desetiletí. Taková možnost tu dosud nebyla a mezi odborníky je nadšeně vítána. Vědecká obec za to vděčí zejména dvěma demokratickým senátorům, Albertovi Gorovi a předsedovi branného výboru Samovi Nunnovi. Byl to původně jejich nápad.

NABÍZÍME LEVNÉ CENY DO EVROPY — PŘÍMÉ LETY DO PRAHY A BRATISLAVY

- Od června do konce srpna — skupinové lety \$799.00
- VÍDEŇ červen—srpen..... \$719.00
- MNICHOV červen—srpen \$719.00
- ŘÍM červen—srpen \$719.00
- LONDÝN červen—srpen..... \$699.00
- FRANKFURT — Charter..... \$589.00
- PAŘÍŽ — Charter..... \$589.00

Máme nejlevnější ceny pro návštěvníky z Evropy.

ZAVOLEJTE NEBO NAPIŠTE O PODROBNÉ INFORMACE

WEBER TRAVEL AGENCY, Inc.

6805 WEST CERMAK ROAD, BERWYN, ILLINOIS 60402
Telefon: 708-749-1333 — FAX 708-749-1350

rovněž nutno brát jako další ze subjektivních a kuriózních a přitom zcela neopodstatněných názorů autora daného článku.

Pro upřesnění — výzkum a vývoj zůstává ve firmě Škoda — Volkswagen zachován a probíhají rozsáhlá jednání mezi vedením firmy, ČVUT a fakultou strojní o formách spolupráce. O vynikající absolventy fakulty má firma eminentní zájem. Obdobná jednání probíhají i s dalšími firmami (např. Procter and Gamble).

Co se týče habilitační práce pana Ing. Dr. B. Koblíhy — habilitační komise byla jmenována a děkanem fakulty jí byly předány všechny materiály předložené Ing. Dr. Koblíhou. V období od ledna do května 1991 byla na fakultě strojní veškerá řízení zatavena, protože byla připravována jednotná kritéria pro habilitační řízení. Po jejich schválení vědeckou radou fakulty, začala řízení postupně probíhat. Komise určená pro habilitační řízení Ing. Dr. Bohumila Koblíhy se sešla k jednání až v červnu 1992. Dříve se nemohla sejít pro dlouhodobé onemocnění předsedy komise. Na svém jednání určila oponenty práce a rozhodla se vyžádat od habilitanta podrobnější doplňující podklady, ve smyslu schválených kritérií. Za jím nezaviněné zdržení habilitačního řízení se vedení fakulty strojní Ing. Dr. Koblíhovi omlouvá. Řízení proběhne zcela regulérně podle paragrafu 5, vyhl. č. 447/90 Sb., tak jako probíhá ve všech ostatních případech.

Toto stanovisko zasílá vedení fakulty i Ing. Dr. Koblíhovi.

Prof. Ing. Petr Zuna, CSc., v.r.

Prof. Ing. Petr Zuna, CSc.
Děkan strojní fakulty ČVUT
Technická 4
Praha 6 — Dejvice

Vážený pane děkane,

potvrzuji příjem Vašeho dopisu ze 7. července 1992, který jsem obdržel právě minulou sobotu. Kvituji snahu po omluvě zdržení habilitačního řízení, nicméně nemohu ji přijmout. Rok a půl na odpověď či akci? Takový stupeň neschopnosti bychom dnes těžko hledali i ve třetím světě. Lidé, kteří pracují mají vyučovat strojní inženýrství či dokonce organizaci a řízení? To je legrační.

Příložený pamflet "Stanovisko fakulty strojní..." k mému článku, který uveřejnilo Svobodné slovo z 5. 6. 1992 pod jimi upraveným názvem "Bude se rušit fakulta" a jimi vloženým mottem "Proč zavírají oči nad prodejem 'národního stříbra'?", je dalším dokumentem tristního stavu věci na FS—ČVUT. To — totiž hlavní smysl článku — co snadno pochopili a správně vypíchli mottem "obyčejní novináři, je zatěžko "odhalit" vysoce otitulaným akademikům! Navíc celou věz zamlžují, natož aby odpověděli.

Co Vás, pane děkane, vedlo k tomu, že jste mi neposlal fotokopii "Stanoviska..." (elektrostat, xerox) s Vaším podpisem, ale jen opis? Byla snad důvodem možnost, aby se toto "dílo" mohlo vydávat kdykoliv za podvrh? Nedivil bych se ovšem, kdybyste se zastýděl takovou věc vůbec podepsat. Vždyť jen výrazivo, které autoři pamfletu používají (naivní, přehnaná, nepochopitelně domyšlivá tvrzení) je v kontextu hluboce pod úrovní argumentace, kterou bych si představoval pro vysokou školu. Nehledě k tomu, že metodika autorů je zmetková. Co vlastně kritizují? Můj článek, mojí habilitační práci, či mne samotného?

Z toho, že se pokoušejí degradovat mojí osobnost jako autora habilitační práce před samotným habilitačním řízením (což by nikde na celém světě nebylo myslitelné, a věřím že je i v ČSFR nepravni!) lze soudit jak jsou "objektivní" a s čím bych se musel setkat při habilitaci samotné.

Poněvadž nejsem tak "naivní a domyšlivý", abych ze sebe pro historii chtěl dělat Jana Husa na poli české techniky, soudím, že habilitační řízení je záhodno odložit, a to nejméně o dalšího jeden a půl roku, či do užitečného vyměnění zkorumpovaných praktik či struktur.

Kopii tohoto dopisu postupuji tisku. Vyhražuji si zároveň zevrubnou odpověď k Vašemu "Stanovisku" pokud ho sami nestáhnete, kterou budu publikovat dle vlastního uvážení.

S přátelským pozdravem, **Bohumil Koblíha**

"Využijte nejnižší úrokové sazby za celé desetiletí"...říká CHARLES DURJAK, obchodník nemovitostmi.

Při tak nízkých úrocích je nejlepší příležitost a doba PRODAT a KOUPIŤ si dům, nebo koupit majetek na investici.

Pan Durjak, narozený v Československu, je dlouholetý resident oblasti Cicero/Berwyn a je dobře vyučen v tomto oboru. Je k Vaším službám kdykoliv.

Mluví plynule česky a slovensky, a zná potřeby svých československých krajanů "z první ruky". Použijte služeb jednoho ze svých, máte-li v plánu koupit, prodat nebo investovat v realitách. Cokoliv byste potřebovali v oboru nemovitostí, neváhejte, zavolejte mě. Můžete mě volat v kanceláři CENTURY 21 HALLMARK. LTD. (708)484-6000 nebo (708) 442-8100.

Odříkání ve slovech i činech...

lidí, kteří si mysleli či si nechali vnutit doktrinu, že politik je víc než člověk.

V listopadu roku 1989 odzvonily miliony lidí klíčky od vlastních bytů režimu, který vnutil — násilím — národům jinou podobu okupace. Okupace ve smyslu poroby. Kdokoli by dnes řekl, že je vyloučeno, aby se vrátily staré časy, bude se hluboce mýlit, v případě horším — hluboce lhát, neboť historie zná nespočet příkladů, kdy se blýskání na lepší časy změnilo rázem — někdy i pádem listu ze stromu — v časy nepoměrně horší.

V nedávné době se loučily vlády a parlament volil prezidenta. Dagmar Burešová řekla, že někteří její přátelé odcházejí z politiky hluboce zklamáni.

Bylo by samozřejmě lepší, kdyby před dvěma lety vstupovali do politiky hluboce přesvědčení, že nevcházejí na prosluněnou paseku, kde vlk bude skotačit s beránkem. Politika je, jaká je, od nepaměti a těžko se zklamat něčím novým nebo nečekaným.

Zatímco tři vlády pracovaly s chybami — jak jinak — na velkém díle obnovy, pracovali jiní ještě usilovněji na rozbití státu, na nových a nových pokusech vrátit se do pohodlných dob, kdy všechno patřilo všem a snažili se zachovat starou moc pod zástavou demokracie.

Sdělovací prostředky neméně pilně pátraly, kde se skrývají "staré struktury", až se je zdařilo občanům, a to ve svobodných volbách, mnohde vrátit i do státních funkcí

Je-li v mnoha ohledech poválečná situace — viz články Ferdinanda Peroutky i jiných — srovnatelná se situací dnešní, je třeba vzít na vědomí, že druhá světová válka neskončila házením šeriků na vítězné tanky, nýbrž — byla prodloužena válkou studenou a rozdělením Evropy na bloky — či zóny či sféry vlivu — až do let devadesátých.

V mnoha ohledech je dnešní situace nesrovnatelná — a to doslova s ničím — protože poprvé na této planetě padl komunismus jako podoba totalitní moci, což zdaleka neznamená, že automatickým nástupnickým systémem bude — přes noc — demokracie.

Pro svět, a jistě i pro mnohé lidi doma, je paradoxem, že po pouhých dvou letech nebyl Václav Havel poslancům dost dobrý na to, aby reprezentoval zemi. Obávám se, že v této atmosféře, kdyby došlo k hlasování o tom, kdo bude sedět na kamenném koni na Václavském náměstí, neměl by ani kníže Václav své sedlo zdaleka jisté.

Volba prezidenta prokázala, že odstředivé síly jsou dostatečně silné na to, aby postupně federativní uspořádání republiky likvidovaly. To není ani katastrofa, ani hrůza — svět se mění — a to všude. Horší by bylo, kdyby došlo rovněž k demontáži demokracie. Tak jako už kdysi.

Po válce, jak zaznamenal dnes hojně citovaný Ferdinand Peroutka, vznikla mezi lidem zvláštní idea: zřízení ministerstva pravdy. Dlužno dodat podle Orwella — neklamná známka tendencí k totalitě. Dnes, po četbě Orwella, nehrozí vznik podobného ministerstva.

Jenže: znaků, jimiž se pokusy o totalitní vládu projevují, je víc a jsou obvykle méně transparentní.

Přičemž, když už jde o pokus o srovnávací analýzu: i Václav Havel staví výš člověka než politiku nebo stát. Také on hovoří o pohybu motýla, který kdesi vyvolá zemětřesení. Co vyvolá výsledek prezidentské volby nelze ovšem jednoznačně říct.

Lze jen neustále připomínat to, co po válce připomínal Ferdinand Peroutka: Proto by si každý veřejně činný člověk měl ukládat askezi ve slovech i činech.

First National Bank of Cicero

The Foundation of a Solid Community.

CALL ON US! 780-5000

Serving Our Community Since 1921

- 24 Hour Cash Station
- Two Locations
- Free Parking
- Drive-Up Banking
- Complete Trust Services Available

6000 West Cermak Road, 2500 South Cicero
Cicero, Illinois 60650, Phone 780-5000, Member FDIC

A PINNACLE BANK

Vojtěch Vojtř:

TRADICE A ČESKÁ STÁTNOST

Edice "NÁROD A POLITIKA", sv. 2.

ZA POČÁTKY POČÁTKŮ.

ALE STOPY NÁRODA, v prostoru od věků našem, jsou starší těchto písemných památek. Je-li Bořivoj I. pokládán za prvního historického knížete českého, prvního historického Přemyslovce, neznamená tento fakt ještě, že nenajdeme stopy starší, stejně zaznamenané, třebaže v pramenech cizích. Vláda Bořivojova se vkládá do let 870-895. Ale k roku 805-806 zaznamenává francský letopisec, že Němci zpusťovali země české a navrátili se "bez velké škody" domů.

Byli-li Němci v těch letech v Čechách bití, byla tam jistě organizovaná síla, která je na cestu domů obrátila.

K roku 797 se váže tažení Pipinovo, syna Karla Velikého, proti Čechům. Sem je asi klásti počátek poplatku, odváděného sousední veleříši, který byl placen obyčejně po dobu strachu, anebo nebezpečí. Čeští panovníci se však z něho vymaňovali dohodami nebo smlouvami pomocí vojenskou, nebo prostým neplacením. Platit poplatek nebylo tehdy záležitostí mezi těmito dvěma národy výlučnou. Němečtí králové Ludvík Dítě a Jindřich Ptáčník, platili podobně Maďarům výkupné za mír. A Čechům platili panovníci polští od roku 1054 ročně 500 hřiven stříbra a 30 hřiven zlata. A jako Poláci nebyli z toho důvodu lénem státu českého, nebyly ani Čechy tehdejší, ani potomní lénem říše Německé.

Někdy po roce 750 vznikla Praha a Vyšehrad. Ale první čtvrtí téhož století, před rokem 725, je dobou prvního Přemysla, zvaného Oráč, zakladatele první známé dynastie české, jež vymřela Václavem III. roku 1306. Dnes již nepohlížíme na tu dobu jenom jako na dobu pověstí. Moderní historikové čeští pokládají alespoň jádro všech pověstí za pravdivé, prodlužujíce tak existenci českého státu nebo jeho jádra před rok 700, řekněme vzhledem ke Krokovi k r. 690 a ve spojitosti se Samem již k roku 623-4. Historický zápis o Samovi a jeho slovanské říši, jejímž byl králem, přináší historie česká z letopisů franckého Fredegara, který napsal spis "Historia Francorum" kolem roku 660 a byl současně Samovým.

Že již dávno před Samem tu musel český národ být, třeba rozdělen v kmeny, je samozřejmé. Někteří stopují kmeny české až k roku 450, kde mizí. Nikoli snad proto, že tu ještě před tím nebyli, ale proto, že v té době započalo mezi Slovany, od nepaměti mezi Jadranem a Baltem usedlými, první dělení a rozlišování. Do té doby byli jedním lidem jednoho jazyka a jednoho společenství.

ZA VÝKVĚTEM NÁRODA.

NENÍ SNAD V PŮVODNÍ PRAZE ulice, v níž bychom nenašli kostel, palác, šlechtické sídlo či jen občanský dům, přes který nepřešla dlouhá stáletí. Jsou to stavby, jež stály věky před tím, než byly objeveny některé světařily. Místa, jimiž proudí život od dob jich vytvoření do dneška. Mnohá z nich mají mnoho společného se samými počátky české historie. Můžeme tam přímo hmatat zbytky oné dávné slávy, tak jsou blízko.

Český člověk republiky navštěvoval posvátná místa své krve nějak zmaten a v rozpacích. Vždyť jich nebylo skoro nikdy vzpomínáno na místech, která převzala péči o českou duši a české myšlení.

A přece, s jakou pýchou jsme mohli vstupovat do skromné krypty kostela sv. Jiří na Hradčanech. Vždyť tato poměrně malá prostora chovala ve svém nitru pravé prapočátky české historie, nejranější výkvět národa. Kdo měl v sobě jen jedinou kapku české krve musel tu cítit, co je to tradice. Základy k tomuto chrámu byly položeny již roku 915. A tady je místo posledního odpočinku knížete Vratislava I.

a Boleslava II. Je tu kaple s hrobem svaté Ludmily, báby sv. Václava. Více než 1000 let je mezi námi a jimi, kteří mluvili stejnou řečí, milovali tutéž vlast a měli tutéž víru.

A což sousední chrám svatovítský? Skutečné historické nebo národa. Kolika fázemi růstu prošel, než se vztýčil nad Prahou ve své nynější majestátní podobě? Co slavných jmen a kolik generací sloučilo svůj životní úkol s touto monumentální stavbou od dob, kdy na témže místě postavil dědic země české románský kostelík k počtě sv. Víta?

Není to jen mohutná stavba sama, umělecké památky, díla ne-tratící ceny, nýbrž i historický záběr celých oněch generací, který se tu seskupil v podobě třípytných jmen do dějinného obrazu celého státu českého.

Jaká to vznešená společnost nalezla tu poslední odpočinek! Či to byla vina, že po roce 1918 sem nekonal každoročně poutí ten národ, z něhož vyšla převážná většina těch, kdož tu dřímají věčný sen?

Rozhlédněme se prostorami . . .

Kol dokola chrámu je věnec kaplí. Svatováclavská chová hrob Václavův, Martinická je posledním útlukem Lobkoviců a Clam-Martiničů a kamkoli odtud se obrátíš, odevšud vystupují jména slavných jejich nositelů i čas, který je hostil, hýčkal, miloval, nebo i špatnou odplatou splatil: Nejvyšší purkrabí Jiří Popel z Lobkovic (1590), náhrobek maršálka hraběte Leopolda Šlika (1723). V sousední kapli sv. Sylvestra odpočívají královna Guta a její bratr Rudolf, vévoda Rakouský, a Rudolf, král český (1307). Ve Valdštejnské kapli jsou pozůstatky arcibiskupa Jana Bedřicha z Valdštejna, naproti hrobu sv. Jana Nepomuckého. V kapli tohoto světce, zvané dříve Vlašín, má svůj náhrobek arcibiskup Jan Očko z Vlašimě a v sousedství náhrobní deska hraběnky Ludmily Berkové z Dubé nese letopočet 1532. V kapli Šternberské jsou náhrobky Přemysla I. a II., kteří vládli v této zemi koncem 12. a začátkem 13. století. Na začátku 17. století zvolili toto místo za poslední útulek Šternberkové. Střední léta patnáctého věku tu dále zastupuje rytíř Oldřich Pancéř z Michnic.

Kaple císařská chová náhrobky Břetislava I. (1005), Svytlahy I. (920), a roku 1535 tu byl pochován Zdeněk Lev z Rožmitálu. V ochoze před kaplí očekává slavné zmrtevýchvstání 14 biskupů pražských z let 1067 až 1301. Kaple sv. Jana Křtitele je posledním místem Břetislava II. (1100) a Bořivoje II. (1107).

V Pernštejnské kapli je náhrobek Vratislava z Pernštejna (1582) a uprostřed hrobka arcibiskupů pražských, počínaje hrabětem Petrem Příchovským z Příchovic (1793), a deska před kaplí hlásá, že tu je hrob Jana Tomáše Pešiny z Čechorodu, (1680) jesuity a jednoho z největších vlastenců své doby. Kaple Nostická chová vedle jiných skvostů umělecký vzácný relikvíář Trevířský z 12. století.

Z kaple sv. Michala se prochází po točitých schodech do pokladnice chrámové, která obsahuje mezi jiným zlomek evangelia z pátého století, t. zv. Markův, evangeliář z 9. století, misál z r. 1370, kancionál, darovaný Arnoštem z Pardubic, výklad zjevení sv. Jana s obrázky perem kreslenými v r. 1400, zlatý kříž, perlami a drahokamy posázený, darovaný Karlem IV., pastorální kříž Arnošta z Pardubic, kasuli a konvici, prý sv. Vojtěcha, meč sv. Václava a meč sv. Štěpána, zlatou monstraci s 1200 brilianty a mnoho jiných vzácností.

Kaple černínská chová náhrobky rytíře Proskovského (1567) a Mayperga (1546), císařského komorníka Jiřího Spoura. Oltář chová tělo sv. Sigmunda a nad tabernákulem byla uložena hlava sv. Konstancie. Při stěnách jsou náhrobky hraběte Humprechta (1682) a Heřmana Černína z Chudenic (1651), Sylvie, markraběnky bádenské (1664), atd. atd. . . .

ZA SYMBOLY STÁTNOSTI.

NEJSVĚTĚJŠÍ PAMÁTKOU národa jsou korunovační klenoty.

Již od roku 1086, kdy byl kníže Vratislav korunován na českého krále, mluví historické zápisy o korunovačních klenotech, které jsou také později zobrazovány na pečeti, mincích, anebo jsou i popisovány a měřena jejich hodnota. Ale ty první, původní, se nezachovaly. Jenom z napodobenin známe jejich přibližný vzhled.

K nové epoše dochází za Karla IV., který ještě před svou korunovaci v r. 1346 dal zhotovit korunu novou a, jak se má za to, i ostatní klenoty. Bylo jich užito poprvé dne 2. září 1347, kdy byl se svou chotí, Blankou, korunován. Z těchto klenotů se dochována na naše dny toliko koruna. Jejich osudy a místa uložení, nebo i úkrytu byly v toku staletí různé. Korunovační žezlo a jablko jsou mladšího data.

K nové epoše dochází za Karla IV., který ještě před svou korunovaci v r. 1346 dal zhotovit korunu novou a, jak se má za to, i ostatní klenoty. Bylo jich užito poprvé dne 2. září 1347, kdy byl se svou chotí, Blankou, korunován. Z těchto klenotů se dochována na naše dny toliko koruna. Jejich osudy a místa uložení, nebo i úkrytu byly v toku staletí různé. Korunovační žezlo a jablko jsou mladšího data.

Mimo vlastní soubor, koruny, žezla a jablka, počítají se ke korunovačním klenotům královským také t. zv. svatováclavský meč a korunovační kříž.

* * *

Prošli jsme dvěma posvátnými místy pražského hradu, toliko dvěma z přemnohých po celé vlasti. Dvěma z mnoha dalších samého pražského hradu, který tu od nepaměti stojí ve středu města, ve středu Čech, ve středu Evropy, ve které zásluhou svých panovníků zaujímal postavení důstojné. Každá generace, každý z jeho vládců přidal něco k jeho velikosti. Z jeho původní podoby, jak se vynořila z šera dávnověku, sroubena ze dřeva za dřevěnými hradbami ještě za Boleslavů, nezbylo nic. Lecos odnesl čas i z toho, co se snažil hradu vtisknout Břetislav I.; už sotva víme, co vtiskl jeho podobě Přemysl II., co Václav. A to, čím se pyšníme, má stopy péče Karlovy z největší části. Jeho zásluhou tu zanechal kus své dovednosti a výtvarnosti umělci jeho doby, řemeslníci domácí i cizí.

Nejsou to jen věci hmotné, nikoli jen sbírky, obrazy, drahé kovy a drahokamy, jež učinily Prahu Prahou. Také věci, jež potkáváme v příšeří archivů na křehkých listech papíru, rukopisech, jichž vybledlé řádky mluví po staletích řečí tak jadrnou. A také tělesné pozůstatky těch, kteří stáli na předních místech národa dávno, tak dávno před námi. Souhrn všech těchto věcí, to je tradice, to je odkaz.

Jak jsme s ním naložili?

ZA ČESKOU SLÁVOU V CIZINĚ.

PŘED MNOHA LÉTY vyšla v Praze u Vilímků překrásná obrázková kniha, nazvaná "Za českou slávou". V její předmluvě se praví:

"Není romantismem, vzpomínáme-li dávno zapadlého slunce naší vlasti. Nelze se ubránit reminiscencím, patříme-li na veličenstvo Prahy, kde chmurné zdivo paláců, les věží a bání slučují se s pýchou Hradčan v jediný pomník dávné české kultury a moci; kde dosud s výšín hřmí Sigismundus v chorál zvonů pražských tak jako před věky, kdy úderu svého srdce burcoval pradědy k boji za neodvislost národa.

Ale nesmírná sláva bardy opěvovaného města, naplňující kdysi širý kraj od sivého Baltu až k hluboké modři Tyrhenského moře, zanikla v bouřích věků. Ovívá nás vůně zvadlých vavříků při četbě o bývalém lesku českého města stoličného, pohaslém jak oheň barev a zlata českých miniatur, rozvlečených cizinci do všech koutů světa.

Slávyplná minulost — odkaz dědů.

Nastupujeme pouť světem po stopách těch, kteří kdys v dálavě ciziny pro vlast vítězili, se sladkým jménem jejím na rtech umírali nebo prací ducha a uměním ozdobili jméno české.

Vidina bohatého, čínorodého života předků vznáší se nad troskami a zvětralými památníky, roztroušenými jako zlatý prach po celé Evropě."

Tolik předmluva ke knize, jejíž další obrazy a texty přináší odlesk velikých dob, nesčetné pomníky zašlé slávy, o nichž leckterý čtenář neměl namnoze ani tušení.

Jedno sto a osmdesát osm obrazů a textů je jistě vhodnou sbírkou a příležitostí zadumat se v podvečer našeho národního svátku. Listujme v ní a přelétněme v rychlosti a bez jakéhokoli požadavku na sled času a místa.

Obraz 1.

Pomník krále Karla v Tangermuende v Braniborsku. V braniborském zátiší v Tangermuende odhalen byl r. 1900 pomník českému králi Karlu. V nádvoří ztroskotaného hradu, jež kdys budoval, stojí se bronzová socha jeho. Věnoval ji nynější vládce Braniborska, německý císař Vilém II. Tak po staletích pravuk Bedřicha IV. a V. z Hohenzollerů, věrných přívrženců českých králů Jana a Karla, oslavuje paměť toho, jenž sloučil Braniborsko s říší českou.

V Tangermuende r. 1373 braniborské panstvo, stavu a měšťanstvo holdovali králi českému, když před tím Ota, zasnoubený s českou princeznou, vzdal se marky braniborské ve prospěch svaka, mladistvého královice Václava. Tehdy stará, sešlá tvrz tangermuendská jako zázrakem proměňovala se v zámek skvělý s dvoranami, vykrášený nástěnnými malbami, s kaplí po vzoru svatováclavské na Hradčanech. Tangermuende se mělo stát podle plánů Karlových střediskem vši dopravy říšské k moři Severnímu. V červnu 1374 přilákalo slavné prohlášení dědičného sloučení Braniborska s monarchií českou na zámek a v město množství vzácných hostí . . .

Obraz 3.

Náhrobek Richarda II. a Anny České ve Westminster Abbey v Londýně. Není místa na světě, kde by minulost velikého národa se zrcadlila úplněji v památkách historických, než Westminsterské Opatství. Hrob ve Westminsteru, toť poslední a nejvyšší uctění, jež národ vzdává zásluhám svých synů. Dynastie, nejslavnější státníci, vědci, poetové, slovem květ národa je rozložen pod fantasticky smělými klenbami chrámu. Uprostřed tohoto tábora mrtvých: za sanktuáři, v kapli Edvarda Vyznavače, je tomba české princezny, dcery českého krále Karla a jejího chotě, anglického krále Richarda II. Ve velkém průvodu českých pánů přijela do Londýna r. 1381, nesouc s sebou evangelium v řeči české. Dosud žije v paměti Angličanů jako "dobrá královna Anna."

Obraz 5.

Hrad Albrechtův v Míšni v Sasku. Chlubili se Němci Ilbeznyými kraji své otčiny, neopomenou jmenovat staré markrabské a biskupské město Míšeň. Malebná skupina gotického paláce, dómu, věží, vížek a arkýřů vzbuzuje v myslí Čecha vzpomínky z velké minulosti národa. Sladce se tam nahoře sní pod klenbami dómu, jež budovali Vítek a Tim z Koldic 1312–1410, kde sídlil Jan Jenštejn a pochována je sličná dcera Poděbradova Zdena (1510), choť Albrechta, zakladatele dynastie Saské. Na hradě dne 2. září 1298 přísahala šlechta míšeňská věrnost králi Václavu II., tam slavný Lucemburk udělil Míšeň v léno synům Bedřicha II. a Václav IV. tuto smlouvu obnovil. Od nepaměti sem vedly stezky ze srdce Čech pohraničním pralesem a po Labi prostotvará plavidla přivázela ze země Boleslavovy kožešiny, později víno české, vinum boemicale.

Obraz 23.

Okolí Norimberka bylo kdysi v dávnověku osídleno Slovy a četné slavismy v řeči venkovského lidu jsou toho dosud dokladem. Asi 15 kilometrů od Norimberka leží město a hrádek Lauf. Za Karla IV. až sem se rozprostíralo české panství. Slavný Lucemburk dal hrádek Lauf znovuzřídit a opatřil jej sochou českého světce Václava a znakem českého státu.

Obraz 61.

Kostel v Ringstedu v Dánsku, v němž je náhrobek královny Dagmary. Slula původně Marketa a byla dcerou českého krále Přemysla I. a Adlety míšeňské. Stala se choť dánského krále Valdemara II. (1186–1213). Až do dnešních dob chová se její paměť pro laskavost a dobrotu v dánských písních lidových. Národ na ni pohlíží jako na světici.

Obraz 83.

Královská brána v Královci (Koenigsbergu), založeného Otakarem II. českým za bojů proti pohanským Prusům r. 1255.

Obraz 141.

Budyšín. Hlavní město markrabství Horní Lužice, nad Sprévou, bylo v dobách pohanských na území čistě slovanském. Již před panováním Lucemburků patřilo na čas ke koruně české, pevně s ní spojeno za Karla.

Obraz 147.

Češka, pramáteř bavorské dynastie. Chlum Troustice ovládá malebný bavorský Landshut. Sem spadá historie Ludmily Přemyslovny, choti Ludvíka Kelheimského, praotce dynastie Wittelsbašské, zavražděného úkladně r. 1230. Vdova po něm založila na levém břehu Isary "Valis beatorum", kde dožila zbytek svého života. Z těch dob zachovala se ještě pochmurná kaple sv. Afry, která je velebenou památkou toho rodu. Tam jsou veliké sochy Ludmily české a Ludvíka. Starožitná tato svatyně je nejstarší památkou dynastie Wittelsbašské, kde, jako Češi u sv. Jiří na Hradčanech, vzpomínají Bavoři mlhavého dávnověku svého státu, na jehož prahu stojí sympatická Češka, jmenovky české patronky, pochované v basilice Hradčanské . . .

K PRAMENŮM ZLOMU.

TAK JAKO KNIHA právě citovaná, tak i jindy před tím se nesly snahy českých vlastenců, buditelů, nositelů doby obrozenecké, stejným směrem. Všichni se ve svých snahách anebo jen snech o lepším příštím národu vraceli k minulosti české jako k jedinému zdroji posily. Nedávná minulost i přítomnost obrací opět naše zraky zpět. K věcem opuštěným, zapomenutým, skrytým. I prostý, ale nezkažený člověk pocítuje podivnou, nepříjemnou prázdnotu kolem sebe a v sobě. Naše kostely neměly nikdy tolik pokorných a vroucích srdcí pod svými klenbami, jako za doby okupace. A opět znovu a víc po roku 1945. A jako se plní kostely, přibývá i lidí, toužících po knihovnách a starých archivech, po útěku do daleké, šťastnější historie, po návratu k nějaké tradici, k něčemu dobrému a osvědčenému.

Ozývalo se u nás často rčení, že státy se udržují těmi ideály, ze kterých se zrodily. Ale tohoto rčení bylo užíváno v souvislosti naprosto nesprávně. Bylo vázáno k roku 1918, který předně český stát nezplořdil, a za druhé — ony ideály, ze kterých vznikl český stát někdy před tisíci léty, byly zcela protichůdné oněm "ideálům", jež k nám byly přineseny osmnáctého roku. Popřevratové ideály byly dokonce protichůdné i těm, jež oduševňovaly první bojovníky za jeho obnovení v letech 1914–18.

Nerušný vývoj českého státu od nejstarších dob, tak jako u ostatních evropských států, se nesl cestou přirozenou a dodnes si některé z nich takový vývoj dovedly uhájit. U nás se vývoj cestou přirozenou přerušil bouřemi husitskými, kdy český národ byl takřka u cíle svých politických a státních snah. Kdy říše Karlova byla jednou z nejskvělejších v Evropě. Její rozsah byl několikanásobkem rozsahu z r. 1918. Pomysleme jen: Čechy, Morava, biskupství Olomoucké, vojvodství Opavské, knížectví či vojvodství Slezské, marka Budyšínská a Zhořelecká — obojí Lužice až po Berlín —, nejedno panství a statek v Horní Falci, Francku, Fojtlandě, Míšni, atd.

Pokračování ve středu

Básník Josef Václav Tománek publikoval na prahu svých osmdesátin čtyři knížky v ČSFR

■ Mit tolik elánu a obětavosti jako Toman není hned tak někomu dáno. Dostaly se mi do ruky čtyři knížky, tištěné v Čechách a na Moravě z pera newyorského rezidenta, Josef Tomana—Tománka, jednoho z nejoprávněnějších bojovníků perem proti komunistické lůze.

■ Ad primum:

Josef Tománek, Poezie z exilu: České verše z pohostinné Ameriky (i.e. "Poetry from Exile: Czech Verses from the Hospitable America") 1988—1992. New York — Praha, 1992, plátěná vazba, 312 stran a 2 fotografie.

Padni komu padni. Nepřátele katolické církve a českého národa Tománek nešetří, s vlastenci a s věrnými katolíky se ztotožňuje.

První část se jmenuje Světla Víry, jež logicky začínají tematikou Vánoc z nichž číší opravdová poezie:

*"Když snih jako běláskové z nebe slétá,
padá do Betlému cest a zákrutin.
Dnes nám narodil se Král nebes a světa,
bez hříchu počaté Matce Boží Syn."*

(strana 9)

Následují motivy ukřižování Božího Syna, našeho Spasitele, kde se básník nevyhýbá slovům Evangelia, jichž se mnozí vyhýbají, aby se snad někomu nezdálo, že nejsou "politicky korektní" — básník však varuje, že

"křesťané se nesmějí mstít hřešícím."

(strana 12)

Báseň "Bohem vyvolená nebes královna" končí invokací:

*"Svatá Maria, ty Matko nás všech milá,
pomocnice Krista Kříže ctitelů,
síl nás, by nám cháska vůli nezlomila
hránil víru, Církev, právo kostelů."*

(strana 13)

Jsou to verše, které by se žádný katolický kněz neměl obávat citovat při kázání. Tománek vzpomíná encykliky Rerum novarum z roku 1891, uctívá svaté, zejména ony kteří patří do Českého nebe, ať už je to Svátá Anežka Česká, Svátý Václav, Blahoslavená Zdislava, ba dal se inspirovat i tematikou veršů z Hlasu národa ke cti pražského Mučedníka, Služebníka Božího Šimona Abelese (†1694), aby ho oslavil svým osobitým způsobem jakoby pod vlivem jezuitského hesla "Ad maiorem Dei Gloriam".

Úctu projevuje i posledním třem Arcibiskupům pražským, polskému mučedníku Otci Jerzemu Popieluszkovi, i kardinálu Josefu Glempovi po jeho návštěvě v USA, a je mu s ostatními vděčný, že před těmi, kteří "stále soptí ve svém hněvu" tento hierarcha "svě čelo neschýlil".

V druhé části Bohu věrný Mariánský lid Tománek používá poněkud pozdní legendy poněkud panslávsky skloubené na počátku básni "Putování sourozenců", kterou však končí výrazně Tománkovsky:

*"Nedejme se k sektám za falešné cetky,
jenom Bůh je naší spásy zárukou!"*

V básni "Jan Hus a Táborité" lze postoj Tománkův shrnout v jeho verších:

*"Když Hus omyly a chyby neodvolal,
koncil nehodného kněze suspendoval."*

(strana 40)

Katolíci si přijdou na své ve verších "Jan Žižka a jeho zločiny". Jako další náměty si Tománek zvolil hrdiny sedmnáctého a devatenáctého století, Kozinu a Hanku.

V básni "Český vlastenec Václav Hanka" se Tománek hlavně zabývá tematikou persekuce za Bachova policejního režimu. Při výčtu obránců snad měl nahradit jméno Dobrovského (†1829) třeba (H.) Jirečkem, a rovněž i (J.) Jungmanna (†1847), vzpomenuť snad spíše anachronisticky k vůli rýmu i když za akce Paumannovy již nežil. V podstatě však má Tománek pravdu:

*"Nepřátele Hanku křivě obvinili
podvodník je, Rukopisy vyrobil!
Jako smečka vlků proti němu vyli,
Hanka se však soudně za věc postavil."*

(strana 44)

Historii o soudním procesu Hanky proti novináři jménem David Kuh z Tagesbote aus Böhmen pěkně popsal v době sovětské invaze JUDr. Vladimír Kopecký v knize Plno záhad kolem Hanky, jejímž nadpisem obelstil cenzuru. Hanka sice spor v Praze vyhrál, ale vyhlášením zákona "Lex Kuh" na ochranu rakouských spolupracovníků s policejními Čechožrouty se novináři nic nestalo za anonymní články, dodané na policejní popud Antonem Zeidlerem. Tománek však pokračuje naprosto přesně:

*"Hanka zachovával věrně zákon Boží.
V přítomnosti kněží s rukou na kříži
odpřísáhl na smrtelném loži,
že nic nefalšoval, nic ho netížil."
Na Vyšehradě spí v řadě velikánů
ve zlaté Praze, kterou tolik miloval.
Bože, ať již klidně odpočívá v Pánu
velký Čech, jenž za vlast trpěl, bojoval."*

(strana 45)

Další sekce nesou názvy Běsnění po boji v 1. světové válce a Doba války a zrady, jež připomínají události z Volyně za druhé světové války, na příklad v básni Genocida:

*...Když marxisté v našem kraji panovali,
lid se bál potomků mstivých Chazarů,
již křesťany bolševikům udávali,
že jsou nepřátelé rudých barbarů...*

Místo nominativu plurálu v apozici by v posledním verši mému uchu lépe zněl instrumentál množného čísla "nepřáteli". Básník připomíná tisíce věrných katolíků na Sibiři i v Katynu.

*Patnáct tisíc polských důstojníků, reků,
již se z obklíčení Němců pobíli,
v Katynu popravěti čtyři plné vzteku
bez rozsudku naše bratry pobíli.*

(strana 57)

Poněvadž slovo četa je ženského rodu, mělo by být v knížce vystiženo ve slově "pobily" ypsilon a ne měkké "i".

Ve verších "Válečné vraždy na Volyni", Tomanovi tak jako jiným Volyňanům bylo líto i sionistů, kteří se stali nacistickými oběťmi:

*"Blízko ukrajinské obce Sušibáby,
když sedláci z polí svezli obilí,
krvelační nacističtí vztekli drábi
přes sedmset sionistů zabíli."*

(strana 59)

Na druhém řádku by ovšem mělo být "s polí", neboť obilí stálo "na polích" a ne "v polích", aby se mohlo psát "z". Při chvatných korekturách se ovšem ledacos přehlédne i v dobré tiskárně, a autor na všechny tiskařské šotky nikdy úplně nestačí. Na druhé straně nelze tiskárnu vinit za nemnohá místa, komponovaná, jak se říká, "cum dormitat Homerus", to jest "když Homér padá do dřímot".

Báseň "Obžaloba" (strana 63) končí následovně:

*Vrahův čeká tribunál a šibenice,
je a komunismus navždy pohřbíme.
Budem sloužit Bohu, Církvi, republice,
v Praze Mariánský sloup zas vztvčíme.*

V další části Svědectví se Tománek vypořádává s "Arcisoudruhy" včetně Jakeše a komentuje situaci po tak zvané sametové revoluci s konstruktivní kritikou

*Komunistů činnost není zakázaná,
nevadí to prezidentu Havlovi!
V nejistotě zmltá se vlast rozháraná,
její vývoj brzdí rudé okovy!*

Na straně 81 začíná cyklus Bojovníci za vlast, mezi něž právem počítáni jsou i mnozí Tománkovi příbuzní.

■ O básníkovi se dozvíme více v oddílu Osud vyhnance (strana 103), když se svěruje čtenáři:

*Kdybych bydlél za New Yorkem na samotě
bez lůzy, již každodenně unikám,
koupil bych si vlčáka a pěkné kotě,
abych nadosmrtni nebyl sám.*

(strana 109)

■ Reminiscence na mládí v Polsku uložil Tománek do úseku Lásky a přátelství (str. 121) a Soumrak našeho rodu (str. 137), kde se s ním dostaneme jak mezi Volyňské Čechy, kteří přesídlili do Aše i jinam do pohraničí, tak do Kalifornie, kde žije autorův syn a vnuk.

V sérii básní s tematikou Stateční vlastenci se setkáváme na příklad s Volyňanem, Generálem Janem Novákem (†1902) a jinými exulanty z okruhu Tománkových přátel i s politickými vězni jako Pavel Wonka a Augustin Navrátil.

Z Newyorčanů tam byli poctěni na příklad "Moravský Orel Václav Sedláček", "Osmdesátník František Smola" a dokonce i pětadesátin pisatele této recenze bylo vzpomenuť ve zdraví.

Kromě dalších oddílů Státníci a politikové, Z cest po Evropě a Pohostinná Amerika, kniha obsahuje serii Doklady z třetího odboje, Bibliografii Tomanovy tvorby 1988—1992 (str. 285—299) a také sekci Verše mých bližních (věnované autorovi), mezi nimiž jest i šestiřádková sloka, psaná hovorovou angličtinou roku 1988 k Tománkovým 76. narozeninám, z níž v tiskárně vypadl jeden neurčitý člen (ve 3. řádku), který zde co by pisatel doplňuje:

*TO THE CZECH EXILE POET
As your days go by, my Friend,
and before a week would pass,
hit a Commie with your pen,
or kick him in the ass —
and then metaphorically say:
"This will make n.y. day!"*

Prof. Sidney—Zdeněk F. Rutar
Brooklyn

Ad secundum: Josef V. Toman—Tománek, Květy Hněvu: Verše z Ukrajiny 1939—1942. New York — Praha 1991. V této sbírce otiskl autor svoji tvorbu z let pod sovětským jhem na Ukrajině, celkem třicet básní. Desátá z nich "Rudý mor" začíná následovně:

Političtí vězni

František Růžička

Skoro by se dalo říci, že už ani nevíme, jak vypadá politický vězeň. Pochopitelně, že mám na mysli federativní Československo. Vzpomínám si, že jedním z posledních, kteří "vychutnávali" pobyt zamřížovaného prostoru po 17. listopadu 1989 byl Dr. Jan Čarnogurský.

Jakmile byl ve svém postu premiéra vlády SR vystřídán staronovým mužem VI. Mečiarem, již se nad Tatrou začíná blýskat. Nový premiér se nechal slyšet o "rozvracečích, kteří chtějí vyvolat masakr". To v souvislosti s požadavkem maďarské menšiny na autonomii ve SR. Zdá se, že Maďaři žijící na Slovensku budou zřejmě první etnickou skupinou, která se dostane do konfliktu s novým premiérem. Jakmile se zablýskne, pak již nebude daleko k tomu, aby hromy divo bily.

Protože jednotlivec je vždy snáze postižitelný než celá etnická skupina, lze prognosticky předvídat, že zmíněný poslední politický vězeň Husákova režimu by mohl být zároveň i prvním politickým vězněm Mečiarovým. Vždyť bývalý ministr vnitra se vyzná i v této branži. Ale nepředbíhejme, ohně svobody dosud nevzplály.

FBIS jako hasiči

František Růžička

Jak se dalo předpokládat, nebude v našich sdělovacích prostředcích v době před červnovými volbami nouze o nejrůznější překvapení. To z minulého týdne se týká právě sdělovacích prostředků ve formě předložených seznamů agentů StB z řad Syndikátu novinářů. Celá tato záležitost zcela určitě vyvolá ještě mnoho různorodých názorů i bouřlivé polemiky.

Mne však nejvíce zarazí opakované vyjádření premiéra vlády ČR, který uvedl, že opatření budou českou vládou učiněna proto, aby si v budoucnu nemohl kdekoliv a kdokoli (jmenováni i hasiči) vyrábět beztestně jakýkoliv seznam agentů.

Domníval jsem se, že akce FBIS jsou nejen převážně tajné, ale jsou zároveň — především — výsledkem práce státního orgánu, který je k tomu oprávněn. Přirovnávat proto jeho zpravodajskou činnost k "hasičům" se mi zdá přinejmenším — málo trefné. Tak jako je v běžném denním životě činnost hasičů zcela neodmyslitelná, pak v politickém životě státu je stejně neodmyslitelná činnost FBIS. Pokud tato činnost bude narušována "růstem trávy", či spíše komunistického plevelu, pak se nedivme, že jsme tam, kde jsme. Nikdo nebude i nadále za nic odpovědný, nikdo nebude za nic postižitelný. I kdyby byl špiónem a tomuto státu škodil, byť jen šířením dezinformací.

Básník Josef Václav Tománek publikoval na prahu svých osmdesátin čtyři knížky v ČSFR

*Ukrajina v rudém moru
dlouhá léta zmírá,
při životě drží ji jen
neoblomná víra.*

Ad tertium:

Josef V. Toman—Tománek: Verše do památníku od českých školáků a mládeže na Volyni 1941. New York — Praha, 1991. Stran 30.

V pietní vzpomínce vydal Tománek svůj památník — jako souhrn toho, co mu tam vepsaly děti z obce Novošulky české na Volyni, kde tehdy učil děti od II. do V. třídy. Jinak jsou tam i slova jeho sousedů a známých z téže doby, z nichž někteří později padli v boji proti mocnostem Osy, zejména u Dukly.

Ad quartum:

Josef V. Toman—Tománek: Deník legionáře: Šlehy a postřehy, 1985. New York — Praha, 1990. Stran 80.

Na ukázkou odcituji alespoň něco málo z Tománkových více než 370 čtyřverší:

*Pan Sonnenschein — Zorin, velvyslanec v Praze,
do Kremlu posílal tajné depeše,
radoval se ze své práce za invaze,
zrádný přítel prezidenta Beneše.*

(strana 30)

Tománek vzpomíná nejen zloduchů, ale i mučedníků:

*Navštívil jsem chrám svatého Stanislava,
v dolním Novém Yorku, sedmé ulici,
kde lid kněze Popieluszku oplakává,
jehož zavraždili rudí řezníci.*

(strana 68)

Část knížek vytiskly Tiskařské závody, s.p. Praha 1, Myslíkova 15. První vázanou vysázeli linotypem firmy Tisk, s.p. odštěpný závod v Přerově. Vydala Edice Hlas—Voice, P.O.Box 2090, New York City NY 10009.

František Růžička

Odpovězme hned na začátku, že někomu dobře, jinému hůře a pro někoho je to "tabu" (nikoliv z vlastního přičinění).

Podívejme se na zcela konkrétní případ z kategorie patřící do té první skupiny. Onen vousatý muž byl mladý, s vysokoškolským vzděláním, ve své funkci řádového bankovního úředníka nedosahoval oslnivých výsledků. Náhoda tomu chtěla, že se musel podílet na finančních operacích nedaleké jaderné elektrárny. Za krátký čas z něj soudruh ekonomický náměstek této elektrárny udělal nadějněho adepta strany (v té době byla ještě jen jedna) a "přelanařil" jej. Strana, která rozhodovala o každém přijetí vedoucího hospodářského pracovníka, souhlasila. Souhlasila také s jeho atraktivním zařazením na místo vedoucího odboru a tím i s jeho pasováním na "zástupce soudruha náměstka."

Je nabíledni, že někdo musel z kola ven. Kdo jiný, než ten, kdo dosud tuto práci vykonával a chodil části ekonomického úseku řídit — i když na to neměl pověřovací glejt a důvěru rodné strany. Někdo to však dělat musel. Najednou se všechno změnilo. Začal to dělat ten, co to sice neuměl, ale měl na to glejt a požehnání strany. Odměnil se a podepsal. Štěstí na sebe nedalo dlouho čekat. Dostal ješ-

tě nový služební byt (s poskytnutím všemožných finančních podpor), státní telefonickou linku, úkol vést organizaci Československo-sovětského přátelství a také možnost kdykoliv si vyzvednout klíčky a doklady od služebního vozidla (že se jezdilo i v sobotu a neděli? — to už je jiná kapitola).

A že některé finanční operace neprobíhaly tak, jak měly? To nic. Chyby jsou přece omluvitelné. Zvláště u někoho. A že si jedna soudružka z útvaru nevykázala dovolenou, když chyběla na svém pracovišti? To také nic — vždyť měla doma "velikého soudruha".

A tak plynul čas. Leckterý dobrý pracovník musel z tohoto vzorného útvaru odejít (jeho chyba, že měl labilní povahu a nevydržel nátlak strany). Pak přišel listopad 1989.

Vy se ptáte, co se stalo? Nic tak neobvyklého. Náš vousatý mužiček zahodil rudou knížečku, párkrát asistoval u zelených, opustil dobré bydlo, nechal si byt — a šel dělat ředitele pobočky jedné banky. Neskutečné?

Ale kdeže — realita! Dnes je opět slavný a dělá s ním i rozhovory (nikoliv však o tom, jak nadšeně vstupoval do strany a jaké se mu za to dostalo odměny).

(DJP 26. března 1992)

Pohádka o hloupém hospodáři

Ing. Jaromír Thuma

Byl, žil, jeden hospodář. Namísto aby oral, vláčel a pilně se staral o svá pole, oddával se raději radovánkám se svými přáteli. Pořádal bohaté hostiny a zval na ně stolovníky z okolí i ciziny. Místní lidé neměli jeho návštěvníky příliš v lásce. Jak by také mohli. Ti cizí přichozí se nad nimi jen nafukovali a kde se dalo dávali znát svoji nadřazenost a vyjimečnost. Pole zatím pilně zarůstala plevelem a po sklizni zůstala na mlatu jen malá hromádka zrna. Vlastně to ani zrno nebylo. Víc tam bylo plev a semen všemožných plevelů. I jedovatý námel se tam vyskytoval. Jen zlatá zrnka pšenice byla v menšině. Hospodáři to však nijak nevadilo. O svá pole se nezajímal. Jen dál pořádal hostiny pro své přátele a bohatě je obdarovával. Až jednou přišel čas že v hospodářově truhlici se objevilo dno. Již nebylo z čeho brát. Hospodáře to však nevyvedlo z míry. Ze svých tajných přátel vybral jednoho, o němž se lidé domnívali že je hospodářovým nepřitelem a potajmu se s ním dohodl. Předal mu svůj statek. Ne zadarmo, i když statek v té chvíli větší cenu neměl. Chyťte si pro sebe a své přátele vymínil do budoucna tučný vejměnek.

Nový hospodář se pokládal za nejchytřejšího z chytrých. S velkou slávou převzal stateček a začal rozhlašovat co vše udělá, co vše změní. Sláva to byla skutečně veliká. Zvonily nejenom zvony, zvonily i klíče lidem v kapsách. A všichni kolem čekali co se bude dít. Nový hospodář svolal všechny své přátele, bohatě je pohostil z toho posledního co ještě zbývalo a nezapomenul je ani podarovat. Nebylo toho sice na rozdávání již moc, ale každý sebral co bylo. Když se na mísách objevila prázdná dna a i holby vyschly, začalo nové hospodaření. Nový hospodář však zapoměl udělat to co by udělal každý dobrý hospodář nejdřív. Nevzal onu hromádku zděděného osiva a neprohnal ji fukarem, aby oddělil dobré zrno od všeho balastu. Zasel vše tak jak to bylo. A ještě dával moc dobrý pozor, aby snad ani zrnko plevelu někam nezapadlo. Když setba vzešla ohlašoval halasně celému okolí jaké krásné pole má. Na pohled z dále bylo skutečně krásné. Nesvítilo však zlatem chlebodárné pšenky, ale pestřilo se především květy všemožných plevelů. A z nemnohých klásků pšenice se řada černala nažkami jedovatého námele. V poli převládala krvavá barva vlčích máků, nafialověle svítily květy koukolu a korunu všemu dávala modř chrp. Zdravých klásků pšenice bylo v tom moři plevelu pomálu. Však také po sklizni na mlatě zůstalo ještě méně zlatých zrněk pšenky než za starého hospodáře. Lidé chodili kolem, kroutili hlavami a mezi sebou si šeptali že jeden stál za osmnáct a druhý za dvacet bez dvou. Mysleli tím hospodáře, ale nahlas se to říci neodvažovali. To se nevyplácelo jak za starého hospodáře, tak za nového. Pokračování na str. 11

ODVOZ Z LETIŠTĚ VÍDEŇ,
sobota—neděle pohodlným autem
Renault Medalion Combi. Výhodná
cena — spolehlivý servis.
Tel. USA — 708-749-7589
ČSR — 91213

Čistím koberce

a čalouněný nábytek. Volejte
kdykoliv, Chris — (708) 863-4113.

HELP WANTED

Hledáme schopného prodejního exekutiva, který je žádostlivý vydělat si \$62,000 ročně, přeje si pracovat v prvotřídním prostředí (Illinois World Trade Center).

Ocení neomezené vedení a pokyny. Chce se stát integrlní součástí korporace se 150ti milionovým kapitálem. Dovede ukázat výsledky v prodejích. Máte-li takové vlastnosti a vítal byste atmosféru s rychlým tempem, chceme vás v našem týmu.

Máme skutečný úspěch na trhu v těchto oborech:

- Private Payphone Industry
- POS Terminals and Printers
- Yes Check Guarantee Services
- Bankcard Processing
- Pax 400 Fax machine

Umluvte si schůzku na důvěrné interview: 312-321-0427

Poslouchejte
Československou
půlhodinku
na radiové stanici
WCEV 1450 AM

každou
středu a čtvrtek
v 8.05 večer
řídí Jerry Jiráč

MIKI SPIGL

Cermak Road Realty
6226 záp. Čermák tř.
Berwyn, Ill.
č. tel.: 484-4800

NORTH RIVERSIDE

3 ložnicový novější domek, obý-
vák, formální jídelna, centrální
chlazení, 2 koupelny, rekreační
místnost, garáž na dvě auta.
Blízko autobusové zastávky a ná-
kupu.

BERWYN

3-rodinný dům, 3—3—1 ložnice.
Postranní vjezd do zděnné gará-
že, vysoké nájem. Skok na Čermá-
kovu třídu.

BERWYN

2-rodinný dům, 3—2 ložnice, sepa-
rátní topení, plný bejzment, garáž
na dvě auta. Blízko Čermákovy
třídy.

Stařešina odchází na odpočinek PRODÁVÁ

své luxusní letní sídlo v Michiga-
nu — 5 ložnic, living & dining
rooms, kitchen, 2 koupelny, vše
kompletně vším vybavené, 100
kroků od jezera, 85 miles of
Chicaga. Za domem je Venetian
style party house a skladní garáž.
Cena je \$195,000 or best offer.
Volejte (708)-484-1118 — Stanley.

REAL ESTATE

NEAR MILWAUKEE & AUSTIN
(6000 W) BRICK RANCH, 2 Bdrn.,
2 Baths, C/A, Fnsd. yd., garage, IN-
LAW APT. \$136,900, (\$10,000 down).
(708) 382-4519.

PRONAJEM

3+1 pronajmu turistům ze zahrani-
čí. 25 minut do centra Prahy. Vhodné
pro zájezdy. \$50.00 denně. Pro infor-
mace volejte 011-42-312-3503.

Kde možno koupit HLASATEL:

- Austin a Čermák Rd.
Cicero — stánek
- Prague Sausage
6312 W. Čermák Rd., Berwyn
Pouze nedělní
- Minařík Bakery
5832 W. Čermák Rd., Cicero
Pouze nedělní
- Redakce Hlasatele
6426 W. Čermák Rd., Berwyn
- Fred Pancner
6514 W. Čermák Rd., Berwyn
- Roh Oak Park & Čermák Rd.
Berwyn — stánek
- 26th & Ridgeland
Berwyn, stánek — nedělní
- Čermák Rd. & Ridgeland
Berwyn, stánek — nedělní
- Čermák Rd. & East Ave.
Berwyn — stánek
- V New Yorku: Candy Store
1437 - 1st Ave., New York, NY

P.S. WASHINGTON

a weekly column by
U.S. Senator Paul Simon of Illinois

Should International Kidnapping be Legal?

U.S. Supreme Court decisions generally receive attention in our country, and not much notice beyond our borders, but one recent opinion received more attention and comment in other nations than in our own, and it was a bad decision.

In a 6-3 decision, the Supreme Court said it was legal for the United States to violate international law and go into Mexico to kidnap a Mexican citizen suspected of killing a U.S. drug agent.

Mexico had refused to send him to the United States because the murder had been committed in Mexico, but Mexico had said they would prosecute him. But Mexico, like almost all developed nations but unlike the United States, does not have a death penalty. So the United States went into Mexico and seized Dr. Humberto Alvarez-Machain and brought him into the United States to prosecute him.

The reaction of Mexico and other nations of the world varied between disbelief and outrage. That anger became magnified when our Supreme Court approved the U.S. action, based on an 1886 case in which an American citizen fled to Peru after embezzling \$50,000.

But in the 1886 case, U.S. officials seized a U.S. citizen, not a Mexican citizen, and it occurred in Peru at a time when the government there almost did not exist because of a civil war.

I assume the Mexican physician is probably guilty.

But what kind of precedent does seizing him set?

Can we violate what the nations of the world consider international law whenever we feel so inclined?

We are not talking about two nations at war with each other, but two countries whose leaders meet regularly and profess that we want to improve relations.

Could Great Britain come in and seize an American citizen without the approval of our government? Could Iraq? Where does this stop?

We should not abide by international law only when it suits our whims. What is becoming increasingly clear is that nations need stabilizing international norms that they will follow, and the United States has arrogantly said through its administration and its Supreme Court, "We'll follow international laws and traditions only when it is convenient to us."

In a dissent on the Court, Justice John Paul Stevens said: "A critical flaw pervades the Court's entire opinion. It fails to differentiate between the conduct of private citizens, which does not violate any treaty obligation, and conduct expressly authorized by the Executive Branch of the Government, which unquestionably constitutes a flagrant violation of international law, and in my opinion, also constitutes a breach of our treaty obligations."

His dissent was right; the Court's decision was wrong.

If some other nation kidnaps a U.S. citizen off the streets of Peoria, we would be outraged. Properly so. When the United States does it to another nation, they are outraged and U.S. citizens should be also.

We can correct this short-sightedness with a change in the law, and some of us will attempt to do precisely that.

BE A GOOD NEIGHBOR

Volunteer.

American Heart
Association

HELP WANTED

Full time position for small parts assembly. \$4.25/hour to start. Cicero location. Call Mon-Fri. 9:00 A.M. to 11:00 A.M. (708) 652-1558.

Disabled, working male seeking live-in for personal care — salary, room & board incl. Light domestic duties reqd. Must be willing to relocate to Gainesville, FL.

Call 708-656-0559 & leave msg.

We buy
CZECH Pottery and Glass,
and Costume Jewelry!!!

Top prices! Prefer signed pieces (i.e. Peasant Art Industries; Ephra; Dittmar Urbach). Sorry, no crystal.

Please call (312) 281-4186.
We will call you back if you leave a message.

HLEDÁ PRÁCI

Češka (mluví anglicky), zkušená v opatrování starších osob a pomáhat v domácnosti. Přijme i jakékoli jiné zaměstnání. Pište do redakce — Zn. "Domov".

IJK TRANSLATION SERVICE
z češtiny do angličtiny
a naopak
I. J. Kovar
P.O. Box 313
Riverside, Il. 60546
or call (708) 442-7115

RETIREMENT HOME
Full time or seasonal... 813—
823—8698. Creative living reti-
rement home, 165—6th Ave.,
Ne. St. Petersburg, 33741 Fl.

Pohádka o hloupém...

Nyni by se měl objevit, jak to již v pohádkách bývá, poctivý Honza a pustnoucí hospodářství zachránit. Jenomže poctivých Honzů již také asi na světě ubylo, nebo ten pravý zrovna teď musí zachraňovat nějakou princeznu před sedmihlavým drakem a tak nemá čas. Jednoduše nikdo se neobjevuje. Tak malý stateček dál chátrá a marně čeká hospodáře, který by z něho udělal hospodářství obklopené zlatavou pšenicí prostou plevelů. Dočká se? Kdo ví. O tom pohádka již nic neříká.

Vážení čtenáři, zdála se Vám ta pohádka snad nesmyslná? Nelíbila se Vám? Ani se Vám nevidím. Vždyť to vlastně ani nebyla pohádka. Je to jen odraz nedávné i současné skutečnosti Československa v pohádkovém zrcadle. Zkusme si teď tu pohádku přeložit do současné moderní řeči.

Od roku 1948 hospodařil v Československu KOMUNISMUS. Vytvořil si novou šlechtu, sice duševně pořádně zaostalou, ale ideologicky pevnou. Žila si přímo bohatýrsky. Receptce stihaly receptce, z celého světa za ní přijížděli podivní hosté. Sem zpravidla v šatě značně ošuntělém, zpět domů bohatě vystrojení. Pokud ovšem vůbec odjeli. Bohatě dary putovaly do všech zemí světa, všude tam kde začínal komunismus zapouštět své kořínky. Balíky peněz litaly na Kubu, do Angoly i jinam. Když se soudruhům jednou zdálo že mají nějak málo hostů, bylo to roku 1968, pozvali si na návštěvu Sověty i s tanky. Zalíbilo se jim tu a na nějaký ten návrat domů ani nepomysleli. Inu v sovětech neznají naše česká přísloví. Jinak by věděli že host a ryba třetí den smrdí!

Po celá ta leta komunističtí hospodáři zasévali mezi lidmi semě své zlověstné ideologie. Mnozí doposud kulturní lidé pod tím vlivem jaksi "zplančeli" a jejich charakter se začal kroutit dle vzoru komunistických "lidských plevelů". Poctivost a pravdu začalo nahrazovat prospěchářství a lež. A soudruzi bohatě odměňovali všechny, kteří se zformovali k jejich obrazu a zavázali se k oddaným službám. Jenomže každá truhlice má své dno a to se objeví tehdy, když se z ní jen bere a nic nepřidává. Proto přišel čas kdy si soudruzi uvědomili, že jsou na dně. Nebyl to sice ještě přímo krach, ale nebyl daleko. Toho se však soudruzi nechtěli dočkat. Chytře si proto vybrali mezi svými zdánlivými nepřáteli toho největšího naivu, obklopili jej svými utajovanými spojenci a nabídli onomu naivkovi předání moci. Skočil jim na to jak myška na špek. Obratem se z něho stal velký vojevůdce a vůbec nepostřehl že je jen loutkou, kterou vodí komunisté jak se jim líbí. Domluvili se a aby to nevypadalo tak nápadně zinscenovali mu "sametovou revoluci".

Tak se stal novým hospodářem Václav Havel. A udělal přesně to, co bylo v té pohádce. Namísto aby tvrdě prosadil postavení Komunistické strany a všech nositelů jejích zvrácených ideí mimo zákon, postaral se pečlivě o jejich ochranu. Tak jak mu jeho skrytí komunističtí rádci poradili. Nasrkal soudruhy kde se dalo. Hlavně tam kde se soustřeďovala nějaká moc nebo velké peníze. Tak jak si to přáli. Dostali skutečně pořádný vejměnek!

A soudruzi, vlastně nyní demokraté, se činili. Ze svých mocenských pozic se přičinili aby hlas poctivých zazníval co nejslaběji. I samotový prezident na skutečně demokratické republikány nějak pozapoměl. Neměl čas. Musel se v té době věnovat sběratelství. Jezdil po světě a sbíral medaile a ceny kde se dalo. Zatímco doma si klidně soudruzi budovali svá pevná postavení. Vše hezky pod samotovou rouškou demokracie. "Námelová zrna" KGB i StB vegetovala hezky dál, cudně zamaskována v různých podivných akciových společnostech i v nově zřízené FBIS a dál šířila nerušeně svůj jed. Komunisté pod vedením svého nového velmistra SVOBODY, za nímž stála v pozadí "šedá eminence minulosti" soudruh RANSDORF, hrdě odhodili své rudé hvězdy, srpy a kladiva a nevinně se ověsili červenavými třešničkami. Vlčí máky si dát nemohli, ty utrženy rychle uvadají. A hned se začali ohánět lidskými právy. Jakoby je oni sami někdy respektovali. Nežestali sami. Toho plevela bylo neskonalé víc. Koukolově nafialovělí liberální socialisté pansoudruha TRNKY a jeho obdivovatele HIRŠLA i znovuzrození sociální demokraté exulantského soudruha HORÁKA jim vesele nahrávali. Ruku v ruce všechen ten lidský plevel hrál hru, která mu byla komunistickým scénářem dána. Vládnoucí DIENSTBIEROVSKO—PITHARTOVŠTÍ sametáčci si mnuli ruce radostí nad tím jak se jim podařilo dostat naše země do zmatků a dovést k rozpadu. Do slovenského ringu se vrátil ex—ministr MEČIAR a se svým poloobámeným sekundantem KNAŽKEM a klaku jim zajistil čistě rudý WEISS.

Republika se rozpadá a naivní prezident nyní veřejně lká nad tím co se děje. Komunistický plevel je rozlezlý všude kam se podíváš a "klasy" poctivých občanů začínají čím dál tím víc uvadat. Ten plevel je dusí a nebude dlouho trvat a uduší je docela. Pokud se neobjeví skutečně nějaký ten Honza, jako v pohádce a neřekne dost! Jenže Honza není a tak vyvstává myšlenka zda si jej nebudeme muset importovat. Konečně jednou to již zde bylo. I T.G. MASARYK přijel z USA! A jak to šlo. Na místě našel čisté zrno v pánech ŠVEHLOVI, RAŠÍNOVI, básníku a bojovníku V. DYKOVI i v hluboké lidskosti největšího spisovatele a filozofa té doby K. ČAPKOVI. I dnes by se to ryzí zrno našlo, i když ho valem uhývá.

Karol Cepich

NA LÚKE POD STRÁŽOM

*Tencuje slnko na chrbte Tvojom,
nedbajíc otužiť Ťa bojom,*

Tažké riešene

Jana Šimkovičová — RFE

Micrové zbory Organizácie Spojených národov síce otvorili sarajevské letisko v Bosne a Hercegovine pre dodávky s humanitnou pomocou. Tá však údajne nestačila zásobovať postihnuté obyvateľstvo hlavného mesta a ďalšie oblasti Bosny. Účastníci mnichovského summitu siedmich priemyselne najvyspelejších krajín sveta žiadali zosilniť tlak OSN na belehradskú vládu.

Predstavitelia siedmich priemyselne najvyspelejších krajín sveta odsúdili smrť, ničenie a vyhánanie nevinných ľudí v bývalej Juhoslávii. Pri rokovaní na summite v Mníchove vydali vyhlásenie, v ktorom žiadajú, aby Spojené národy použili v prípade potreby vojenskú silu na zabezpečenie dodávok humanitnej pomoci obyvateľom ešte vždy obklúčeného bosnianskeho hlavného mesta. Vo vyhlásení účastníci vrcholnej schôdzky pohrozili vojenskou akciou, ak by Srbsko ohrozovalo medzinárodné humanitárne operácie v Sarajeve, či inde v Bosne a Hercegovine. Vyjadrila sa v ňom podpora splnomocnencovi Európskeho spoločenstva Lordovi Carringtonovi, usilujúcim o trvalé vyriešenie konfliktu. Vyhlásenie prinieslo i apel na všetky strany, aby obnovili rokovania v dobrom úmysle a bez predsudkov a podmienok. Sedem účastníckych štátov summitu žiadalo, aby Srbsko a Chorvátsko rešpektovalo územnú celistvosť Bosny a Hercegoviny a aby všetky vojenské sily, ktoré nespádajú pod velenie bosnianskej vlády, boli z územia buď stiahnuté, alebo rozpustené. Srbské vedenie a vojenské jednotky pod jeho kontrolou nesú podľa predstaviteľov Veľkej sedmičky hlavnú zodpovednosť za konflikt na území niekdajšej juhoslovanskej federácie.

Ministerka zahraničných vecí Kanady Barbara McDougallová novinárom oznámila, že naftové embargo, vyhlásené Spojenými národmi Srbsku a Čiernej Hore predminulý mesiac, nemože fungovať, keďže Rumunsko dodáva Belehradu i naďalej svoju ropu. Predstavitelia Veľkej sedmičky sa dohodli, že v rámci posilnenia sankcií budú žiadať zatvorenie naftovodu z Rumunska. Účastníci summitu začali tiež s plánovaním účinnejších hospodárskych sankcií. Podľa nomenovaného vysokého predstaviteľa Spojených štátov sa hovorilo nielen o námornej blokáde Srbska, i keď zväčša len symbolickej, ale i o uzatvorení zásobovacích ciest zo susedného Rumunska. Britská agentúra Reuter oznámila, že sa na summite zdoraznila podpora plánu na rozšírenie vzdušného mostu pre lietadlá s humanitnou pomocou. Citovala jedného vysokého predstaviteľa amerického ministerstva zahraničných vecí, podľa ktorého je otvorenie Sarajeva len prvým, i keď najdôležitejším krokom v rámci rozsiahlej humanitárnej akcie. Ak by bolo potrebné zabezpečiť vojenskú ochranu sarajevského letiska alebo medzinárodných konvojov, povedal, poskytl by Spojené štáty pravdepodobne vzdušnú a námornú pomoc. Nasadenie pozemných jednotiek však stále vylučujú.

Vzdušný most pre humanitné dodávky je i naďalej ohrozovaný pokračujúcimi útokmi srbských ozbrojencov, ktorí pred vyše tromi mesiacmi obsadili bosnianske hlavné mesto. Letisko je okrem toho príliš malé na to, aby sa stačilo zásobovať 380 tisíc hladujúcich obyvateľov Sarajeva; nehovoriac o zásobovaní obyvateľov ostatného územia, z ktorého sú i naďalej hlásené boje. Podľa správ predstaviteľov OSN obdržali dodávky i ľudia, ktorí neboli v núdzi, a predstavitelia OSN dohliadajúci na distribúciu začali s vyšetrovaním prípadnej korupcie.

Rezignovaný ministerský predseda v Belehrade, americký podnikateľ srbského povodu, Milan Panič apeloval na Konferenciu o bezpečnosti a spolupráci v Európe, aby nevyvlúčila zmenšenú juhoslovanskú federáciu z Helsinského procesu. Žiadal o odloženie blížiaceho sa rozhodnutí ohľadom štatutu Juhoslávie v KBSE o sto dní. Rakúsko a Chorvátsko zamietli Paničovu žiadosť, ostatné štáty sa vyjadrili skepticky. V liste delegátom KBSE sa Panič vyjadril, že je jeho cieľom a cieľom budúcej vlády, ktorú má zostaviť, vojnu v Bosne ukončiť. Požiadaval o podporu uskutočniť túto ťažkú misiu.

*čo stavia chodník synom hrdým
a robí lesnosť lesnú lesom tvrdým...*

*Ležím si v tráve, počúvam tiché kroky.
Ktosi sa chystá nazrieť do mojej tváre,
začína čítať myšlienky hravé.*

*To zvedavý kvietok otvára svoje ruky.
Rozprávaš sa so mnou zvedavo volá?
Skús, neboj sa, veď to nič nie je.*

*Cítim sa nesvoj, kdo sa to smeje?
Veď lúka zdá sa prázdna je celá.*

*Začínami lietat' som orlom volným,
mocným kráľom výšin, hrdým na seba.*

*Leť hore, volám priateľ a z neba
On ticho na zemi zostáva skromným...*

*Mohutné suky chránia Ťa toňou,
lúky sú spradené kvetovou voňou.
Potočik zblnkoce cestičkou k moru,
rovnám Ťa príroda k živému tvor.*

OSOBNOSTI V EXILU

Stejnou měrou každému!

Nejprve malý jazykový koutek: Ve starořečtině značí slovo „ho démos“ lid a „kratein“ znamená vládnout. Spojením těchto dvou slov vznikl v řečtině výraz „hē démokraciá“, tedy vláda lidu. „Fasces cum securibus“ (= svazky prutů se sekýrami) byl starořímský odznak státní moci. Tento znak převzal italský fašismus (odtud jeho pojmenování). Bylo to krajně reakční, šovinistické a rasistické hnutí, které vydávalo vůli jednotlivce nebo „elitní skupiny“ za vůli národa.

Ing. Hubert Humpala, CSc.
MO - SPR-RSČ Brno
vyloučený člen

Na svoji podporu využíval fašismus demagogicky vyvolávaných demonstrací. Vášně zfanatizovaných skupin lůzy měly představovat vůli národa. V demokracii vypracovávají řádně zvolení zástupci lidu zákony, jimiž se národ řídí. Tyto zákony se čtí a jejich porušení se spravedlivě trestá. Ve fašismu a každé jiné totalitě představují zákony jen jakási stínová pravidla a nad nimi stojí „vůle li-

du, zájmy národa“ atd. V demokracii platí přesně stejná pravidla pro všechny! Čest posledního metafe je stejná – a tedy stejně chráněna – jako čest prvního představitele slávy, protože on si tohoto představitele zvolil, je tam tedy i z jeho vůle. Hierarchie moci se nekryje s hloubkou citi: moc je dána úřadem, ale všichni mají stejnou občanskou čest. Toto všechno vede k tomu, že v demokracii jsou občané vychováni jen k poslušnosti zákonů, zatímco v totalitě stojí někdo nad zákony, je perzonalizací zákonů, jeho slovo je zákonem. V demokracii zkoumá občan v každé situaci, zda byl dodržen zákon a když ano, je spokojen. V totalitě je veden k jakési posvalné úzkosti, aby bylo vyhověno vždy tomu, jehož práni je mu předkládáno jako cosi důležitějšího než zákon.

Zanechme však leoretizování a podívejme se na situaci u nás. Našemu minulému parlamentu předložil pan Havel jako prezident návrhy na změnu volebních zákonů a rozšíření svých pravomocí. Parlament tyto návrhy, demokratickým hlasováním odmítl. Když Charles de Gaulle nezískal ve francouzském parlamentu potřebnou podporu pro svou koncepci silné prezidentské moci, podal 20. 1. 1946 demisi. Pan Havel neodstoupil, ale vyzval všechny občany k podpoře svých návrhů! Je zbytečné zdůrazňovat rozdíl mezi jednou z největších osobností tohoto století a Charles de Gaullem a panem Havlem, kteří se upozorňují na to, že v únoru 1948 žádal Goitwald „o pomoc celý národ“... Dne 3. 7. 1. r. proběhla v našem parlamentě volba prezidenta republiky. Pominu skutečnost, kolikrát předlím pan Havel prohlásil, že chce tento úřad zastávat jen

do (data si doplňte sami), a zůstanu u konstatování, že zcela demokratickým postupem, přesně ve znění zákona nebyl pan Havel zvolen prezidentem. Před parlamentem se shromáždil asi čtyřsetčlenný dav, který uvítal slovenské poslance, vycházející z parlamentu, pokřiky „Hanba Slovákům“. „Nechceme Slováků“, „Slováci jsou zrádci“, „Havla si nedáme“, plival na ně a házel mezi ně dělbuchy. „Táhněte domů nebo vám ukážeme“, řvala na ně lato chátra. Když 14. března hodilo v Bratislavě několik lidí po panu Havlovi a jeho rakousko-českém kancléři vajcičky, ikaly nad tím všechny naše seriální noviny i federální televize jako nad největším zločinem století. Byli jsme ochotni vyhlásit stejný státní smutek jako při úmrtí nezapomenutelného říšského protektora Reinharda Heydricha. Urážky a inzultace poslanců se přesly téměř mlčky. V těchto okamžicích jsem se přestal divit, že je federální televize Slovákům tak odporná. Příznačný komentář pronesl v televizi pan Ota Černý slovy, že „je přece rozdíl, je-li napaden pan prezident nebo někdo jiný“. Nad takovou duševní ubohostí zůstává rozum stát! Jen na okraj poznamenávám, že pan Havel odstoupil nakonec z funkce prezidenta patrně jen proto, aby mohl kandidovat na funkci českého prezidenta, až se podaří Československo rozbit.

Pan Havel prohlásil o členech SPR-RSČ, že jsou fašisté. Prohlásil to bez důkazů a protože u nás neplatí zákon stejně pro všechny, mohl to prohlásit beztrestně. Po uvedených událostech mohu objektivně a zodpovědně říci, že fašistických metod používají jeho přívrženci. Pan Ruml řekl, že jeho cílem jako ministra vnitra je, aby se občan v noci v parku nemusel bát násilníka, ale aby tam potkal jen policistu, který ho pozdraví. Prvním vysvětlčením jeho schopnosti je to, že nedokázal ani za dne zajistit poslancům bezpečný odchod z parlamentu! Co však můžeme čekat za tohoto stavu, kdy je předsedou federální vlády bývalý komunistka Stránský (ODS) a místopředsedou bývalý komunistický ministr Milan Čič (HZDS). Sou-

druh, který nese přímou odpovědnost za zavírání odpůrců komunismu na Slovensku, dlouholetý komunistický aparátčík je pověněn dohledem nad legislativní činností a hospodářskou soutěží! Hloubku duševního rozvratu v tomto státě ukazuje to, že Jaroslav Sabata byl jmenován politickým poradcem předsedy federálního shromáždění ČSFR Michala Kováče. Před politickou odolností (bezcharakterností) bývalých komunistů bledne i nezničitelnost kapitána Klose. Pořadí hodnot je u těchto politiků tak spřeházené, že nemůžeme myslet na prospěch našeho státu jako na prvotní hodnotu a kládu vlastní ctižádost nad společný zájem. Zatím co slušný demokrat odstupuje z funkce, vidí-li, že setrváváním v ní působí neznáma, u nás odstupuje až je pozdě a stál se rozpadá. Sbor lokajů přitom nařká nad jeho „nenahráditelností“. Novináři slouhově nazývají Masarykovu republiku překonaným mytlem a demagogie dosáhla takové míry, že bývalý přesvědčený komunist (nyní ODS) se modlí na Cyrilometodějských slavnostech a za vrchol komedie lze považovat jeho volání po jednotě a vzpomínání na Svatoplukovy pruty, když tím jen neobratně kamufluje své chorobné přání, aby dal lid do jeho rukou moc k rozbití republiky. A podle vlastních slov této lide už takovou moc mají, už prý nepotřebují ani referendum, protože lid jim dal mandát. Nutnost rozbití republiky zdůvodňují potřebou vyjádření identity národa. Za touto frazí je zřetelně cítit vlastní ctižádost. Je stejně hraná jako skromnost jednoho řeckého „filozofa“, který ve skutečnosti umíral touhou po obdivu a jemuž Diogenes řekl: „Příteli, děrami tvého pláště prosvítá zřetelně jen ctižádost“. Zmálení myslí a reálně hrozící nebezpečí našemu státu jsou takové, že nezbyvá, než spolu s Komenským věřit, že se z rukou demagogů a politických dobrodruhů vrátí vláda zpět do rukou lidu. Pokud se tak nestane, budou následky daleko osudnější než po Bílé Hoře a nezpůsobí je tentokrát žádní Habsburkové, ale „naši vlastní“ politici.

Co týdny po volbách daly (politikům) a co vzaly (občanům)

První pohled na staronové (a tu a tam nové) poslance po volbách budil dojem, že snad jde o sdružení ornitologů. Ale ne po dnech, ale hodinách bylo jasné, že se jedná o slet dravých ptáků, kroužících nad skomrající kobylkou, nad kterou přes čtyřicet let praskali během špatné hospodářské. Ntéméně zbylo ještě dosti, aby se hejno ptáků, pravých nebo levých, dostala nažralo.

Kategoricky se po volbách tvrdí, že dvěma stranám (a tím pádem hrstka quasipolitiků) prý dali voliči mandát k tomu, aby 74 let staré kobylce zakroužili krkem a rozdělili si ji na dvě lín přijatelné části.

Povolební pořady „Co týden dal“ se jednorozhodně odvíjí v jednom duchu: za přítomnosti různých osob, které ale prezentují stále tytéž názory. Moderátorkou pořadu Z. Bublíková a J. Černý jsou nedávnou součástí kačky. Paní moderátorka prodává před od federálky k zastánkami něčeho, co je již defilivní a pan moderátor funguje trvale v roli úspěšného manipulátora, který dokáže v pravou chvíli přerušit názor, který je jiný a opakovaně předkládané „vše je již hotovo“. Tak se nikdy nedostanou ke slovu osoby (nedávno pan Marko), které by mohly vnést trochu jasna do historického pozadí problému i do příčin nedávných a současných. A pokud se ke slovu dostanou, promluví jen tolik, kolik pan Černý „dovolí“. Neří vyloučeno, že tímto manipulovaným dialogem nám chce moderátor částečně nahradit absenci minulých dvouletých jednání od Vikárky přes Lány, Pa-piezničky, Kroměříž až po Milovy...

Poslední pořad „Co týden dal“ se odvíjel ve třech rovinách: legitimní procesu rozpadu federace a rozpadu republiky, dále o tom, zda referendum či nikoliv a nakonec důsledky rozpadu. Všichni účastníci předvedli to, co před-

vést měli, či na co měli, navíc snad přidal jen soudruh J. Stank, bývalý ředitel Tesly (proslul koupí zastaralého systému Phillips – náš AVEX), dnes člen SDSS a člen předsednictva FS (opět!) a potvrdil, že do parlamentu a do politiky již dávno nepatří. Pokud něco dokázal, tak to, že překonal v přírodě i. z. v. mimikry.

Z viděného a slyšeného lze anticipovat ořady přísti. Pokud tak tomu bude, je obava vítězných stran z referenda docela na místě, stejně jako reálná je představa nových voleb a předzvěstí jiných výsledků.

Pokud by některé z datších pořadů „Co týden dal“ měly zaujmout a zbavit se nudného průměru, bylo by dobré, kdyby v některém z datších pořadů nevystoupil žádný z „vítězných“ politiků, ale aby promluvil několik fundovaných historiků (jsou nám dlužni mnoho) a snad nezávlastných politologů.

Ti by třeba na adresu nejen slovenských politiků, ale i českých nemuseli rozebírat, kolik by stáčí či nestáčí rozpad, ale mohli by třeba připomenout, že Slovensko se může osamostatněním ocitnout ve válečném stavu s USA, že může platit válečné reparace a smahem může vyřešit otázku zbrojního průmyslu. Ten by byl totiž u poraženého státu zakázán! Stejně tak by mohlo dojít k anulaci Trianonské dohody z roku 1921, která stanovila hranice mnohonárodnostního státu, tedy Československa, včetně

Podkarpatské Rusi. Jistě by nebylo zapomenuto, jaké polže v zahraničí mladé republice činila Ludová strana a slovenská emigrace, která se člní i nyní. Nebude asi náhoda, že byl vyměněn premiér V. Mečiar J. Černogurským (separatistické tendence církve v minulosti a účast P. Černogurského ve vládě Slovenského státu). Poslední pořad lóž vzpomenu kompetenční zákony, buď již byly určeny k předpokládanému rozpadu a pokud ne, brání nyní spolehlivě jakékoliv rozumné dohodě (i to mohl být úmysl).

V žádném případě však nelze připustit, aby časem došlo k argumentaci, že volby 1992 byly referendem či plebiscitem, ve kterém občané republiky rozhodli o rozpadu státu (alespoň laktó neznelý programy stran, vyjma SNS)!!!

Nezdá se, že tak jako vzpomínáme na Maffii, její členy T. G. Masaryka, Ed. Beneše, K. Kramáře, A. Rašina, A. Svobodu, V. Kloučáka, R. Štelárnika a řadu dalších, že se přičinili (mnohdy s nasazením vlastního života) o vznik Československa, že bychom kdy podobně mohli vzpomínat na dnešní politikou mafi, tvořenou pány Klausem, Kalvodou, Bendou, Luxem. Dlouhým a dalšími, tedy pány ze „Čtylky“, kteří se na rozdíl od výše jmenovaných postarali o zánik republiky (nejen že nenasadili život, ale pro svou kariéru předhodili k plnění a zaprodání republiku). Ovšem, pokud opět zvíťezí a dějiny se budou psát tak, jak se do nedávna psaly, pak tam jistě bude stát, že si tak přála většina národa!

Ve skutečnosti však pouhých 30% evidentně oklamanych voličů!

MUDr. Jaroslav Měcháček

Půjdou na Sibiř!

Díky „milému, panu Klausovi jsem dostala přidáno na důchodě 50 korun. Jak dojemně! Bydlíme v bytě, který nám před 15 lety pronajal národní výbor. Dnes se o něm přihlásilo šest příbuzných a bylo nám slušně řečeno, ať si někdo sháníme a vystěhujeme se. Ale kam? Do roští? Když zaplatím poplatky za byt, sem a tam koupím prášek na praní, zbyde mi 610 Kčs. A z toho mám vyžít? Tak ať pan Klaus poradí. Těch 30 let jsem pracovala pro sebe, své děti a pro tento stát. Nejdříve se vláda měla dohodnout, kam nás všechny vystěhují. třeba na Sibiř a potom majetek vracet. Vyhnuji bychom se různým mrzutostem. Nebyla jsem komunistkou, ale za „totalitní“ jsem užívala sama pět dětí. Nikdy jsem nemusela žádat o podporu. Dnes bych je neužívala. Co se týče majetku KSČ, co se stále vrací, jaké pozadí měl pan Klaus. Benda, Uhde, ten dokonce psal za totalitní básničky na tu dobu a ti další, co vystudovali za KSČ. Ať třeba vrátí peníze za studia, když se neměli tak špatně a rozdělí ty peníze mladým matkám. Co jsme dokázali za ty dva roky? Pomůlčka, nepovedený znak, rozbití republiky. Jakou dobu budou mít mladí záruku do budoucna? Ti co si nakradli za komunistů, jsou dnes na koni a ještě se jim vrací majetek. Stále se každý ohání Masarykem a Benešem. Nechme je v klidu spát. Stejně se musejí v hrobě obracet! A potom, že jsme si všichni rovni. Prodejte nás Němcům, nikdy nám nic neudělali. Mám někdy dojem, že snad Češi začali válku. A naše děti půjdou baronce čistit klíky a prát prádlo. Skvělá budoucnost! Tu neznaří ani primitivové, co ještě na této planetě žijí. A za to mám být vděčna těhle vládě? Nikdy ne! Až se opravdu zamyslíme a z toho všeho pročitáme, bude pozdě“...

H. H. Česká Skalce

